

ผูก มัด ร้อย รััด ความทรงจำ

โดย

นางสาวพรรณธิชา เพชรรักษ์

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาศิลปมหาบัณฑิต

สาขาวิชาทัศนศิลป์ศึกษา

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร

ปีการศึกษา 2558

ลิขสิทธิ์ของบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร

ผูก มัด ร้อย รัต ความทรงจำ

โดย
นางสาวพรรณธิชา เพชรรักษ์

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาศิลปมหาบัณฑิต

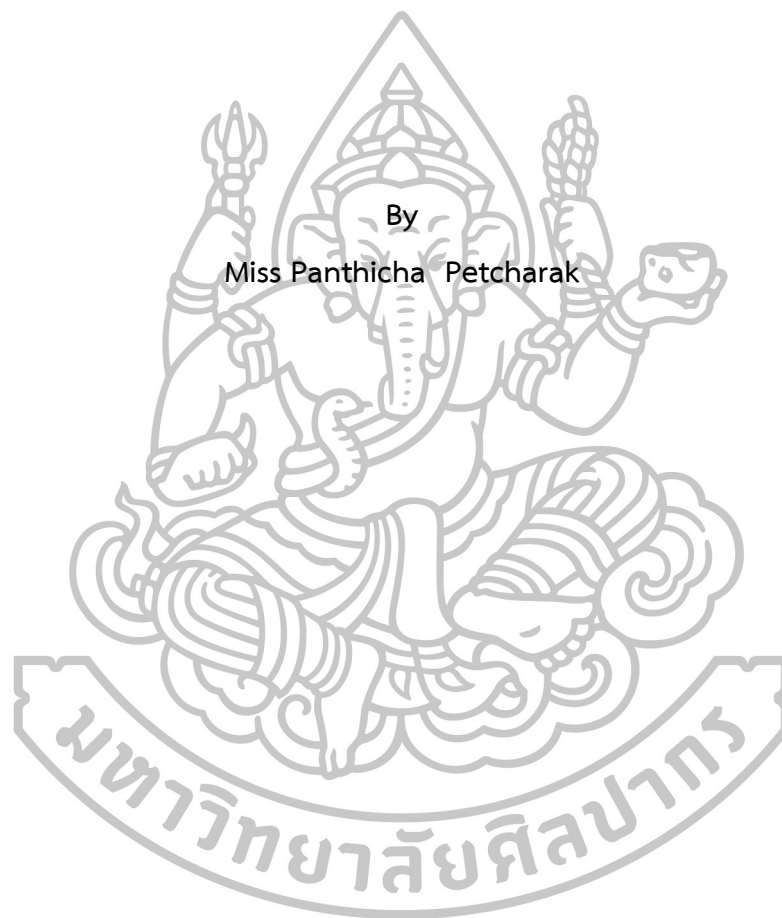
สาขาวิชาทัศนศิลป์ศึกษา

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร

ปีการศึกษา 2558

ลิขสิทธิ์ของบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร

FASTEN TIGHTLY OF MEMORIES

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements for the Degree

Master of Fine Arts Program in Visual Arts Education

Graduate School, Silpakorn University

Academic Year 2015

Copyright of Graduate School, Silpakorn University

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร อนุมัติให้วิทยานิพนธ์เรื่อง “ผูก มัด ร้อย รัต
ความทรงจำ” เสนอโดย นางสาวพรรณธิดา เพชรรักษ์ เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
ปริญญาศิลปมหาบัณฑิต สาขาวิชาทัศนศิลป์ศึกษา

.....
(รองศาสตราจารย์ ดร.ปานใจ ธารทัศนวงศ์)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

วันที่.....เดือน..... พ.ศ.....

อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

1. ผู้ช่วยศาสตราจารย์วิรัชญา ดวงรัตน์
2. ศาสตราจารย์เกียรติคุณปรีชา เกาทอง
3. อาจารย์ ดร.วิสูตร โพธิ์เงิน

คณะกรรมการตรวจสอบการค้นคว้าอิสระ

..... ประธานกรรมการ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ญาณวิทย์ กุญแจทอง)

...../...../.....

..... กรรมการ

(รองศาสตราจารย์ปริญญา ตันติสุข)

...../...../.....

..... กรรมการ

(ศาสตราจารย์เกียรติคุณปรีชา เกาทอง)

...../...../.....

..... กรรมการ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์วิรัชญา ดวงรัตน์)

...../...../.....

..... กรรมการ

(อาจารย์ ดร.วิสูตร โพธิ์เงิน)

...../...../.....

57901316: สาขาวิชาทัศนศิลป์ศึกษา

คำสำคัญ: ผูก/มัด/ร้อย/รัด/ความทรงจำ

พรรณธิดา เพชรรักษ์: ผูก มัด ร้อย รัด ความทรงจำ. อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์: ผศ. วิจารณ์ ดวงรัตน์, ศาสตราจารย์เกียรติคุณปรีชา เกาทอง และอ.ดร.วิสูตร โพธิ์เงิน. 66 หน้า.

วิทยานิพนธ์ หัวข้อเรื่อง “ผูก มัด ร้อย รัด ความทรงจำ” มีวัตถุประสงค์เพื่อถ่ายทอดความรู้สึกที่เกิดจากประสบการณ์ของตัวข้าพเจ้า ได้สูญเสียคนรัก ข้าพเจ้าสัมผัสถึงอารมณ์และความรู้สึกเจ็บปวด เสียใจ ความเศร้าหมอง จากผลของการสูญเสียการจากไปตลอดกาล กาลเวลาที่ไม่สามารถย้อนกลับ แม้จิตใจจะโหยหาสักเพียงใด ความเป็นจริงเปรียบเสมือนฝันที่หลีกเลี่ยงไม่ได้ หลงเหลือแค่เพียงสิ่งของ ข้าวของ และร่องรอยของความทรงจำที่ฝังสถิตในใจข้าพเจ้าตลอดไปที่ข้าพเจ้าได้นำเอาเรื่องราว สิ่งของ สถานที่ในความทรงจำ รวบรวมประสบการณ์ที่ผ่านมา ทำให้เกิดความคิดและแนวทางต่าง ๆ ที่จะนำมาสร้างสรรค์ผลงาน โดยการนำเสื้อผ้า ข้าวของ ของข้าพเจ้ากับคนรัก มามัด เย็บ ปะ ถัก แสดงถึงความผูกพัน จิตที่ยังระลึกถึงให้เกิดเป็นรูปทรงแห่งความทรงจำ สะท้อนรูปทรง อารมณ์ บรรยากาศ ระยะ มิติ และความรู้สึกที่มีต่อความสัมพันธ์ที่เกิดขึ้นอยู่ในเกือบทุกสถานที่ เกี่ยวเนื่อง และมีเรื่องราวในสิ่งของ สถานที่เหล่านั้น โดยถ่ายทอดผ่านรูปแบบกึ่งเหมือนจริงที่มีลักษณะเฉพาะตน

ขอบเขตการศึกษา แบ่งออกเป็น 3 ประการ ได้แก่ 1. ข้อมูลเรื่องราวความทรงจำ ความผูกพันที่เกี่ยวข้องกับสถานที่ สิ่งของกับคนรัก 2. รูปทรง บรรยากาศ พื้นผิว บริบทของสิ่งของและสถานที่ต่าง ๆ ที่นำไปสู่การสร้างสรรค์ผลงานศิลปะ 3. เทคนิควัสดุการสร้างสรรค์แบบสื่อผสม

ผลงานการศึกษาสร้างสรรค์ในครั้งนี้ ข้าพเจ้าได้นำข้อมูลมาวิเคราะห์และสร้างสรรค์ผลงานให้ตรงต่อวัตถุประสงค์และตอบสนองแนวความคิดส่วนตัว โดยแสดงออกมาเป็นผลงานวัสดุผสม ซึ่งมีจำนวนทั้งหมด 2 ชุด ขนาดผันแปรตามพื้นที่ เพื่อสะท้อนความเป็นจริงของสัจธรรมที่มนุษย์เกิดมาแล้วดับไปตามกาลเวลา อย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้ หลงเหลือแค่เพียงความทรงจำ

สาขาวิชาทัศนศิลป์ศึกษา

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร

ลายมือชื่อนักศึกษา.....

ปีการศึกษา 2558

ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ 1. 2. 3.

57901316: MAJOR: VISUAL ARTS EDUCATION

KEY WORD: BIND/BUNDLE/BAND/ EMBROIDER/ MEMORIES

PANTHICHA PETCHARAK: FASTEN TIGHTLY OF MEMORIES. THESIS ADVISORS:
ASST.PROF.WIRANYA DUANGRAT, PROF.EMERITUS.PRECHA THAOTHONG, AND WISUP
PONGERN, Ph.D.. 66 pp.

This thesis entitled "Fasten Tightly of Memories" is intended to convey feelings arising from my own experience, that I have lost my beloved person. As I feel the pain, grief, and sorrow because of forever loss and irreversible although I terribly desire. The reality is undeniable, like a dream and just left some belongings and traces of memories in my heart, forever. I took the story in my memory including things, places, and my experiences in the past to generate ideas and concepts in creative process by bringing clothes and belongings of my lovers and me to bind, band, tight, sew, patch and weave in revealing our relationship and my memorable feeling. Then the forms of memories which reflect emotion, atmosphere, distance, dimension and the relationship that occurs in almost all related places where our event had taken place, by conveying individual semi-abstract forms.

The scope of the study is divided into three aspects: 1. Gather information and story in memory including places, things that related to my lover 2. Study the forms, atmosphere, space, the things in context and various places that leading to the creation. 3. Study the techniques and materials in mixed media art creation.

This creation study, I have analyzed the data and works to meet the objectives and fulfill the individual idea by showing mixed material works of 2 sets, the size is vary to the location. To reflect the reality of the truth of man that to be born, and pass away unavoidably, and left only memories as well.

Program of Visual Arts Education

Graduate School, Silpakorn University

Student's signature

Academic Year 2015

Thesis Advisors' signature 1. 2. 3.

กิตติกรรมประกาศ

การจัดทำวิทยานิพนธ์เล่มนี้ สามารถสำเร็จได้โดย ได้รับความรู้ คำแนะนำ ข้อคิดเห็น และกำลังใจต่าง ๆ จากปัจจุบันและอดีต ข้าพเจ้าขอโน้มระลึกถึงพระคุณของบิดามารดา ผู้ให้ความอุปการะเลี้ยงดู มอบความรัก ความอบอุ่น ความเมตตา ค่อยอบรมสั่งสอน ให้โอกาสทางการศึกษา

ข้าพเจ้าขอขอบพระคุณอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ได้แก่ ศาสตราจารย์เกียรติคุณ ปรีชา เกาทอง ผู้ช่วยศาสตราจารย์ วิริญญา ดวงรัตน์ และอาจารย์ ดร. วิสูตร โพธิ์เงิน ผู้ที่ประสิทธิ์ประสาทความรู้ ให้คำแนะนำตรวจทาน และแก้ไขปรับปรุงข้อบกพร่องต่าง ๆ ด้วยความเอาใจใส่ทุก ๆ ขั้นตอน เพื่อให้การทำวิทยานิพนธ์ชุดนี้สมบูรณ์ และขอขอบพระคุณคณะกรรมการตรวจสอบวิทยานิพนธ์ทุกท่านที่คอยให้กำลังใจในการสร้างสรรค์ผลงานเสมอมา รวมถึงผู้มีพระคุณทุกท่าน ตลอดจนสถาบันการศึกษาและสรรพสิ่งที่ให้ประสบการณ์ความเข้าใจความชำนาญทางด้านศิลปะแก่ข้าพเจ้า

ขอกราบพระคุณเจ้าหน้าที่ฝ่ายวิชาการ คณะจิตรกรรมประติมากรรมและภาพพิมพ์ และคณะศึกษาศาสตร์ เจ้าหน้าที่บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร ทุกท่านที่คอยติดต่อประสานงาน และให้ความช่วยเหลือในทุก ๆ ด้าน

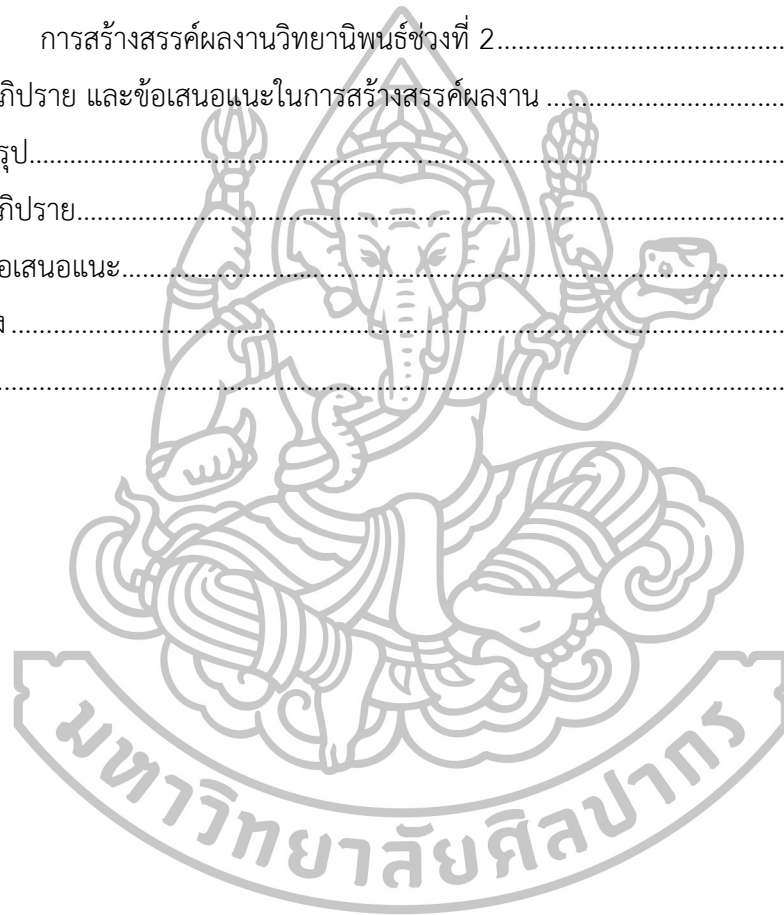
และข้าพเจ้าปรารถนาเป็นอย่างยิ่งว่าผลงานวิทยานิพนธ์ชุดนี้จะก่อให้เกิดองค์ความรู้ใหม่ต่อผู้ที่สนใจจะศึกษางานศิลปะต่อไป

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	จ
กิตติกรรมประกาศ.....	ฉ
สารบัญภาพ	ฅ
บทที่	
1 บทนำ	
ความเป็นมาและความสำคัญของการสร้างสรรค์.....	1
ความมุ่งหมายและวัตถุประสงค์ของการศึกษา.....	2
สมมติฐานของการศึกษา.....	2
ขอบเขตการศึกษา.....	2
ขั้นตอนของการศึกษา.....	2
วิธีการศึกษา	3
แหล่งข้อมูล	3
อุปกรณ์และวัสดุที่ใช้ในการสร้างสรรค์.....	4
ประโยชน์ที่ได้รับ.....	4
2 ข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับการสร้างสรรค์	
อิทธิพลภายใน	5
ที่มาของความคิดและแรงบันดาลใจ	5
สภาวะการสูญเสีย.....	6
การบำบัดโดยใช้ศิลปะ	12
อิทธิพลที่ได้รับจากงานศิลปกรรม.....	15
อิทธิพลที่ได้รับจากผลงานศิลปะเด็ก	23
3 กำหนดรูปแบบและวิธีการในการสร้างสรรค์	
วิธีการสร้างสรรค์ผลงานวิทยานิพนธ์.....	27
การหาข้อมูล	27
การสร้างภาพร่าง	34
การสร้างสรรค์ผลงานจริง.....	34
ทัศนธาตุที่ใช้ในการสร้างสรรค์.....	37

บทที่	หน้า
4 การสร้างสรรค์และการพัฒนาผลงาน	
การพัฒนาการสร้างสรรค์และการพัฒนาผลงานก่อนวิทยานิพนธ์.....	44
ผลงานก่อนวิทยานิพนธ์ (ปีการศึกษา 2557/ภาคต้น).....	44
การสร้างสรรค์ผลงานวิทยานิพนธ์.....	48
การสร้างสรรค์ผลงานวิทยานิพนธ์ช่วงที่ 1.....	48
การสร้างสรรค์ผลงานวิทยานิพนธ์ช่วงที่ 2.....	53
5 สรุปลง อภิปราย และข้อเสนอแนะในการสร้างสรรค์ผลงาน	
สรุป.....	63
อภิปราย.....	63
ข้อเสนอแนะ.....	64
รายการอ้างอิง	65
ประวัติผู้วิจัย.....	66

สารบัญภาพ

ภาพที่		หน้า
1	ศิลปะรักษาและประโยชน์จากการบำบัด	15
2	เจดีย์ของแม่	16
3	สันติ หวังชื่น.....	17
4	นภาพร อินทลี.....	18
5	นภาพร อินทลี.....	19
6	นภาพร อินทลี.....	19
7	Judith Scott	20
8	Judith Scott	21
9	Judith Scott	21
10	ภาพเขียน ความสุข ของ ด.ญ.ดาริกา จันทิมา และด.ช.ธัญ พิทักษ์ศฤงคาร.....	25
11	งานศิลปะของ ด.ช.ปภาณ ชันแก้ว	25
12	เส้น สี..จินตนาการ.....	26
13	ภาพภายในห้องนอนของคนรัก.....	28
14	ภาพตุ๊กตาหมีที่คนรักซื้อให้ในวันเกิด.....	29
15	แมวที่เคยเลี้ยงด้วยกัน.....	30
16	สีที่สื่อความหมาย.....	33
17	ภาพร่าง.....	34
18	ขั้นตอนการสร้างสรรค์ผลงานจริง.....	35
19	ขั้นตอนการสร้างสรรค์ผลงานจริง.....	36
20	การสร้างสรรค์ผลงานจริงหาความเป็นไปได้ของฟอร์ม.....	37
21	การสร้างสรรค์ผลงานจริงหาความเป็นไปได้ของฟอร์ม.....	38
22	การสร้างสรรค์ผลงานจริงหาความเป็นไปได้ของเส้น.....	39
23	การสร้างสรรค์ผลงานจริงหาความเป็นไปได้ของเส้น.....	39
24	การสร้างสรรค์ผลงานจริงหาความเป็นไปได้ของเส้น.....	40
25	การสร้างสรรค์ผลงานจริงหาความเป็นไปได้ของน้ำหนักและสี.....	41
26	การสร้างสรรค์ผลงานจริงหาความเป็นไปได้ของพื้นผิว.....	42
27	การสร้างสรรค์ผลงานจริงหาความเป็นไปได้ของพื้นที่ว่าง.....	43

ภาพที่		หน้า
28	การสร้างสรรค์ผลงานจริงหาความเป็นไปได้ในรูปแบบภาพร่าง.....	45
29	การสร้างสรรค์ผลงานจริงหาความเป็นไปได้ในรูปแบบภาพร่าง.....	46
30	การสร้างสรรค์ผลงานจริงหาความเป็นไปได้ในรูปแบบภาพร่าง.....	46
31	การสร้างสรรค์ผลงานจริงหาความเป็นไปได้ในงานสองมิติให้ลงตัว.....	47
32	นำผ้าปูที่นอน ผ้าห่ม มาสร้างเป็นรูปทรงของตุ๊กตาหมี.....	47
33	นำเสื้อผ้ามา ผูก มัด รัด ร้อย ให้เป็นพื้นผิวและได้อารมณ์ตามที่ต้องการจะสื่อ.....	48
34	รายละเอียดผลงาน ช่วงที่ 1.....	49
35	รายละเอียดผลงาน ช่วงที่ 1.....	49
36	รายละเอียดผลงาน ช่วงที่ 1.....	50
37	รายละเอียดผลงาน ช่วงที่ 1.....	51
38	ผลงานวิทยานิพนธ์ ช่วงที่ 1.....	52
39	รายละเอียดผลงาน ช่วงที่ 2.....	53
40	รายละเอียดผลงาน ช่วงที่ 2.....	54
41	รายละเอียดผลงาน ช่วงที่ 2.....	55
42	รายละเอียดผลงาน ช่วงที่ 2.....	56
43	รายละเอียดผลงาน ช่วงที่ 2.....	57
44	รายละเอียดผลงาน ช่วงที่ 2.....	58
45	รายละเอียดผลงาน ช่วงที่ 2.....	59
46	รายละเอียดผลงาน ช่วงที่ 2.....	60
47	รายละเอียดผลงาน ช่วงที่ 2.....	61
48	ผลงานวิทยานิพนธ์ ช่วงที่ 2.....	61

บทที่ 1

บทนำ

วิทยานิพนธ์ในครั้งนี้ข้าพเจ้านำเสนอเรื่องราวส่วนตัวที่ประสบกับเหตุการณ์ที่กระทบกระเทือนจิตใจในเรื่องราวของความรัก ซึ่งมองถึงคุณค่าและความทรงจำของความรักที่ผ่านมา ก่อให้เกิดแรงผลักดันในการนำเสนอเรื่องราวที่สะท้อนต่ออารมณ์ และความรู้สึกเป็นปัจจัยหลักในการสร้างสรรค์ผลงานการทอเปียกวัตถุสิ่งของหรือรูปทรงต่าง ๆ ที่สอดคล้องกับเรื่องราวส่วนตัวของข้าพเจ้ามาเป็นต้นสัญลักษณ์ เพื่อเปรียบเทียบระหว่างวัตถุนั้นๆ ที่เป็นส่วนรูปนามธรรมและรูปธรรม แสดงถึงความสัมพันธ์ของสภาวะอารมณ์ที่เกิดขึ้นสร้างเป็นมโนภาพจินตนาการส่วนที่ขาดไปของรูปทรงรวมถึงเทคนิควิธีการที่แสดงออกของทัศนธาตุภูมิทัศน์ที่เป็นการเชื่อมโยงระหว่างความทรงจำและสิ่งของที่ยังเหลืออยู่ ในการสร้างสรรค์งานศิลปะนั้นๆ มีวิธีการที่จะต้องดำเนินตามขั้นตอน เริ่มตั้งแต่ความคิดแรงบันดาลใจอารมณ์ความรู้สึกและความประทับใจหรือความทรงจำส่วนตัว ในวิทยานิพนธ์ของข้าพเจ้านี้ ข้าพเจ้าได้รับแรงบันดาลใจจากสัจธรรมแห่งธรรมชาติที่เป็นกฎเกณฑ์ของความเป็นไปได้ในธรรมชาติ ซึ่งเป็นเกณฑ์ที่แน่นอนไม่มีวันเปลี่ยนแปลงมีอุปบัติขึ้นตั้งอยู่และสูญสลายไปการทำวิทยานิพนธ์ชุดนี้ ข้าพเจ้าได้เลือกใช้เทคนิคที่มีความสัมพันธ์กับอารมณ์ความรู้สึกต่าง ๆ ที่ซ่อนเร้นภายในจิตใจ เพื่อที่จะแสดงออกถึงการผสมผสานภูมิทัศน์ที่ความทรงจำความประทับใจ

ข้าพเจ้าได้นำความคิดนี้มาใช้เพื่อเป็นแนวทางในการสร้างสรรค์ผลงานศิลปะร่วมสมัยในรูปแบบของตนเองผ่านสื่อที่ใช้ในศิลปะการแสดงออกในด้านความรู้สึก ความรัก ความผูกพันและความทรงจำของข้าพเจ้า

ความเป็นมาและความสำคัญของการสร้างสรรค์

จากประสบการณ์ของตัวข้าพเจ้า ได้สูญเสียคนรักที่จากไปไม่มีวันกลับมา จากที่เคยใช้ชีวิตที่เคยมีเค้าอยู่ข้าง ๆ ปัจจุบันมันไม่มีอีกแล้ว ทุก ๆ สถานที่ความทรงจำที่เคยผ่านร่วมกันมา ล้วนสร้างความเจ็บปวดให้แก่ข้าพเจ้าเป็นอย่างมาก ข้าพเจ้าสัมผัสถึงอารมณ์และความรู้สึกเจ็บปวด เสียใจ ความเศร้าหมอง จากผลของการสูญเสียการจากไปตลอดกาล กาลเวลาที่ไม่สามารถย้อนกลับ แม้จิตใจจะโหยหาสักเพียงใด ความเป็นจริงเปรียบเสมือนฝันที่หลีกเลี่ยงไม่ได้ หลงเหลือแค่เพียงสิ่งของข้าวของ และร่องรอยของความทรงจำที่ฝังสถิตในใจข้าพเจ้าตลอดไป

ความสัมพันธ์ที่เกิดขึ้นระหว่างข้าพเจ้ากับคนรักอยู่ในเกือบทุกสถานที่ เกี่ยวเนื่อง และมีเรื่องราวในสิ่งของและสถานที่เหล่านั้น ข้าพเจ้าเลือกใช้สิ่งของ เสื้อผ้า ของคนรักข้าพเจ้าและตัวข้าพเจ้าเองมาสร้างสรรค์เป็นงานศิลปะโดยวิธีการ ผูก มัด ร้อย รัดมันขึ้นมาใหม่อีกครั้ง เพื่อตอบสนองความรู้สึกเจ็บปวด และเป็นการได้อยู่ร่วมกันอีกครั้งของข้าพเจ้าและตัวคนรักของข้าพเจ้าตลอดไป

ความมุ่งหมายและวัตถุประสงค์ของการศึกษา

เพื่อถ่ายทอดความรู้สึกที่เกิดจากประสบการณ์ตรง ความทรงจำของข้าพเจ้ากับคนรัก ความผูกพัน การแสดงออกถึงอารมณ์ ความรู้สึก โดยผ่านเทคนิคสื่อผสมในการสร้างสรรค์ผลงานศิลปะ

สมมุติฐานของการศึกษา

จากความทรงจำและความผูกพันที่นำข้าพเจ้าได้หยิบยกเอาเรื่องราว สิ่งของ สถานที่ใน ความทรงจำ รวบรวมประสบการณ์ที่ผ่านมา ทำให้เกิดความคิดมีกับคนรักและแนวทางต่าง ๆ ที่จะนำมาสร้างสรรค์ผลงาน โดยการนำเสื้อผ้า ข้าวของของข้าพเจ้ากับคนรัก มามัด เย็บ ปะ ถัก แสดงถึงความผูกพันจิตที่ยังระลึกถึงให้เกิดเป็นรูปทรงแห่งความทรงจำ สะท้อนรูปทรงอารมณ์ บรรยากาศ ระยะเวลา มิติ และความรู้สึกที่มีต่อความสัมพันธ์ที่เกิดขึ้นอยู่ในเกือบทุกสถานที่เกี่ยวเนื่องที่มีเรื่องราวในสิ่งของและสถานที่เหล่านั้น ในรูปแบบกึ่งเหมือนจริงที่มีลักษณะเฉพาะตน

ขอบเขตการศึกษา

1. ข้อมูลจากความทรงจำ ความผูกพันที่เกี่ยวข้องกับสถานที่สิ่งของของคนรัก
2. รูปทรง บรรยากาศ บริบทพื้นที่ว่างของสิ่งของและสถานที่ต่าง ๆ ที่นำไปสู่การสร้างสรรค์ผลงานศิลปะ
3. เทคนิควัสดุการสร้างสรรค์สื่อผสม

ขั้นตอนการศึกษา

1. สืบค้นและศึกษาสถานที่สิ่งของต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการสร้างสรรค์ผลงาน
2. เก็บรวบรวมข้อมูลภาคสนาม (ด้วยวิธีการศึกษาจากสถานที่จริง) โดยวิธีการเก็บบันทึกข้อมูลภาพถ่ายตามสถานที่
3. ศึกษาข้อมูลรูปแบบผลงานของศิลปินที่มีลักษณะเรื่องราว และเนื้อหาที่อยู่ในทิศทางเดียวกันกับการสร้างสรรค์ผลงาน

4. รวบรวมข้อมูล วิเคราะห์ สังเคราะห์ และลงมือสร้างด้วยแบบร่าง แล้วขยายงานจริงตามแนวที่ได้ร่างภาพไว้ รวมไปถึงการแก้ปัญหาในขณะที่ปฏิบัติงานจริง

5. การวิเคราะห์ และสรุปการสร้างสรรค์ เพื่อพัฒนาผลงานครั้งต่อไป

วิธีการศึกษา

1. การศึกษาข้อมูล ในการศึกษาหาข้อมูลเพื่อการสร้างสรรค์ผลงาน ข้าพเจ้าได้ศึกษาจากแหล่งเอกสารต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องและศึกษาจากสถานที่จริง เพื่อสัมผัสให้เกิดความรู้สึกลึกซึ้ง และทำการบันทึกโดยการถ่ายภาพ อีกส่วนหนึ่งที่มีความสำคัญคือ ข้อมูลที่เป็นประสบการณ์จริง จากความรู้สึกและอารมณ์ต่าง ๆ ที่ข้าพเจ้าได้สัมผัสจึงเกิดเป็นความทรงจำ ซึ่งเป็นข้อมูลเบื้องต้นที่สำคัญในการสร้างสรรค์ผลงานชุดนี้

2. การวิเคราะห์ข้อมูลและการสร้างสรรค์ภาพร่าง วิเคราะห์ข้อมูลจากแหล่งเอกสารต่าง ๆ สถานที่จริง และภาพถ่าย เพื่อเลือกสถานที่ สิ่งของแห่งความทรงจำที่ข้าพเจ้าสนใจและมีความหมายต่อตัวข้าพเจ้า และประทับใจ นำมาสร้างเป็นภาพร่างโดยการนำข้าวของเครื่องใช้ มาจัดองค์ประกอบรวมกัน เพื่อสร้างองค์ประกอบของภาพขึ้นมาใหม่ในรูปแบบตามความคิดสร้างสรรค์ตามจิตสำนึก ข้าพเจ้าได้สร้างสรรค์จำนวนหลายชิ้น โดยการปรับเปลี่ยนองค์ประกอบ บรรยากาศ ความเหมาะสม แตกต่าง เพื่อสามารถคัดสรรชิ้นที่ตรงกับจุดประสงค์ที่ต้องการนำเสนอแก่อาจารย์ที่ปรึกษา เพื่อปรับปรุงแก้ไขให้มีความสมบูรณ์มากยิ่งขึ้นและเหมาะสมที่จะนำไปสู่การสร้างสรรค์ผลงานต่อไป

แหล่งข้อมูล

1. ข้อมูลที่ได้จากการรวบรวมเอกสาร
 - 1.1 ห้องสมุด
 - 1.2 อินเทอร์เน็ต ค้นหาศิลปินที่เกี่ยวข้อง
 - 1.3 สื่อบัตรการแสดงผลงานศิลปกรรมต่าง ๆ
2. ข้อมูลที่ได้จากภาคสนาม
 - 2.1 บ้าน ห้องนอน สิ่งของที่อยู่ตามสถานที่ต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง

อุปกรณ์ที่ใช้ในการค้นคว้า

1. อุปกรณ์ที่ใช้บันทึกข้อมูล
 - 1.1 กล้องถ่ายรูป
 - 1.2 สมุดบันทึก สมุดสเกต
 - 1.3 ดินสอ ปากกา
 - 1.4 คอมพิวเตอร์
2. อุปกรณ์ที่ใช้ในการสร้างสรรค์ผลงาน
 - 2.1 กรรไกร
 - 2.2 ด้าย
 - 2.3 คัตเตอร์
 - 2.4 เข็ม
3. วัสดุที่ใช้ในการสร้างสรรค์ผลงาน
 - 3.1 โคร่งเหล็ก
 - 3.2 โคร่งไม้
 - 3.3 เสื่อผ้า
 - 3.4 สิ่งของต่าง ๆ

ประโยชน์ที่ได้รับ

1. ได้พัฒนาแนวความคิดและทักษะที่เกี่ยวข้องกับวัสดุที่มีรูปแบบเฉพาะตนในการนำมาสร้างสรรค์
2. ได้ผลงานสร้างสรรค์ที่สามารถสะท้อนอารมณ์ให้ผู้ชมเกิดความเข้าใจและคล้อยตามผลงาน
3. ได้ค้นหาการแสดงออกทางศิลปะที่มีรูปลักษณะเฉพาะตัว

บทที่ 2

ข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับการสร้างสรรค์

การสร้างสรรค์วิทยานิพนธ์ชุดนี้ “ผูก มัด ร้อย รััด ความทรงจำ” (FASTEN TIGHTLY OF MEMORIES) เป็นการเริ่มต้นจากประสบการณ์ของตัวข้าพเจ้า ได้สูญเสียคนรักข้าพเจ้าสัมผัสถึงอารมณ์และความรู้สึกเจ็บปวด เสียใจ ความเศร้าหมอง จากผลของการสูญเสียการจากไปตลอดกาล กาลเวลาที่ไม่สามารถย้อนกลับ แม้จิตใจจะโหยหาสักเพียงใด ความเป็นจริงเปรียบเสมือนฝันที่หลีกเลียงไม่ได้ หลงเหลือแค่เพียงสิ่งของ ข้าวของ และร่องรอยของความทรงจำที่ฝังสติดในใจข้าพเจ้าตลอดไป ความสัมพันธ์ที่เกิดขึ้นระหว่างข้าพเจ้ากับคนรักอยู่ในเกือบทุกสถานที่ที่เกี่ยวเนื่อง และมีเรื่องราวในสิ่งของและสถานที่เหล่านั้น จึงนำไปสู่การสร้างสรรค์ผลงานวิศดุผสม โดยเลือกมุมมองที่สื่อถึงความเป็นจริงของสังขรณ์ที่มนุษย์เกิดมาแล้วดับไปตามกาลเวลา อย่างหลีกเลียงไม่ได้ หลงเหลือแค่เพียงความทรงจำ ซึ่งในการสร้างสรรค์ครั้งนี้มีข้อมูลที่เกี่ยวข้อง ดังนี้

1. อิทธิพลภายใน
 - 1.1 ที่มาของแนวความคิดและแรงบันดาลใจ
 - 1.2 สภาวะการสูญเสีย
 - 1.3 การบำบัดโดยใช้ศิลปะ
2. อิทธิพลที่ได้จากงานศิลปกรรม
3. อิทธิพลที่ได้รับจากผลงานศิลปะเด็ก

1. อิทธิพลภายใน

1.1 ที่มาของแนวความคิดและแรงบันดาลใจ

จากประสบการณ์ของตัวข้าพเจ้าได้สูญเสียคนรัก ข้าพเจ้าสัมผัสถึงอารมณ์และความรู้สึกเจ็บปวด เสียใจ ความเศร้าหมอง จากผลของการสูญเสียการจากไปตลอดกาล กาลเวลาที่ไม่สามารถย้อนกลับ แม้จิตใจจะโหยหาสักเพียงใด ความเป็นจริงเปรียบเสมือนฝันที่หลีกเลียงไม่ได้ หลงเหลือแค่เพียงสิ่งของ และร่องรอยของความทรงจำที่ฝังสติดในใจข้าพเจ้าตลอดไป ความสัมพันธ์ที่เกิดขึ้นระหว่างข้าพเจ้ากับคนรักอยู่ในเกือบทุกสถานที่ ที่เกี่ยวเนื่องและมีเรื่องราวในสิ่งของและสถานที่เหล่านั้น

จากความสูญเสียความเจ็บปวดในครั้งนี้ สิ่งที่ยังอยู่ในจิตใจสำนึกของข้าพเจ้า คือ ความทรงจำและความผูกพันที่ข้าพเจ้าได้นำเอาเรื่องราว สิ่งของ สถานที่ในความทรงจำ รวบรวม ประสบการณ์ที่ผ่านมา ทำให้เกิดความคิดและแนวทางต่าง ๆ ที่จะนำมาสร้างสรรค์ผลงาน โดยการนำ เสื้อผ้า ข้าวของของข้าพเจ้ากับคนรัก มามัด เย็บ ปะ ถัก แสดงถึงความผูกพันจิตที่ยังระลึกถึงให้เกิด เป็นรูปทรงแห่งความทรงจำ สะท้อนรูปทรง อารมณ์ บรรยากาศ ระยะเวลา มิติ และความรู้สึกที่มีต่อ ความสัมพันธ์ที่เกิดขึ้นอยู่ในเกือบทุกสถานที่

1.2 สถานะการสูญเสีย

นพ.ธรรมนาถ เจริญบุญ จิตแพทย์ ได้กล่าวถึงทฤษฎี และแนวคิดในการเรียนรู้สู่ ความสูญเสีย หากวันหนึ่งคนที่เรารักที่สุดต้องจากไปตลอดกาล คุณจะอย่างไร พยายามลืม หรือ ฝืนคิดถึงแต่เขา สิ่งที่มีมนุษย์ทุกคนหนีไม่พ้นก็คือความตาย ฉะนั้นหากเราสามารถเรียนรู้ที่จะก้าวข้าม ความโศกเศร้าจากการสูญเสียได้ก็คงจะดีไม่น้อย เพราะเราจะได้ไม่ทุกข์ใจมากนัก วันนี้เราลองมา เรียนรู้คู่ไปกับภาพยนตร์เรื่อง p.s. I love you หรือ ปล. ผมจะรักคุณตลอดไป คุณะครับ ภาพยนตร์ เรื่องนี้สร้างจากหนังสือชื่อเดียวกันของ Cecelia Ahern ซึ่งเป็นนักเขียนที่ผมชื่นชอบ เพราะสามารถ เขียนเรื่องราวของผู้หญิงคนหนึ่งสูญเสียชายอันเป็นที่รักยิ่งไปได้อย่างเข้าใจและมีความลึกซึ้ง โดยเฉพาะขั้นตอนในการคลี่คลายจากความโศกเศร้า ซึ่งทำได้ยอดเยี่ยมและเป็นไปตามลำดับ ขั้นตอนทางจิตวิทยาอีกด้วย

แต่ก่อนอื่น เรามาทำความเข้าใจก่อนว่า Grief กับ Bereavement มีความหมาย อย่างไรในเชิงจิตวิทยา Grief หมายถึง ความรู้สึกที่เกิดขึ้นจากการเสียชีวิตของคนที่เรา Bereavement หมายถึง ช่วงเวลาที่มีอาการอันเกิดจากการสูญเสียใครบางคน

ระยะของความโศกเศร้าจากการสูญเสีย (Grief Process) ในภาพยนตร์ เจอร์รี่ กับฮอลลีเป็นคู่สามีภรรยาที่อยู่ด้วยกันอย่างมีความสุขมากกว่า 10 ปี แต่วันหนึ่งเจอร์รี่ต้องจากไปอย่าง กะทันหันด้วยโรคเนื้องอกในสมอง ทำให้ฮอลลีกลายเป็นคนแยกตัวออกจากครอบครัวและเพื่อน ไม่ ยอมสูงส่งกับใคร มีอาการซึมเศร้า จนกระทั่งวันเกิดครบรอบอายุ 30 ปี เมื่อฮอลลีเริ่มได้รับจดหมายที่เป็นลายมือของเจอร์รี่ ซึ่งในจดหมายแต่ละฉบับจะลงท้ายด้วยประโยคว่า “ปล.ผมจะรักคุณตลอดไป” หรือ P.S. I love you อาการของเธอจึงค่อย ๆ คลี่คลาย อาการของฮอลลีในช่วงแรกสะท้อนให้เห็น ถึงกระบวนการของคนสูญเสียคนรัก ซึ่งสามารถแบ่งได้เป็น 3 ระยะ ดังนี้

1. ระยะช็อก ปฏิเสธความจริง ไม่เชื่อ (shock, disbelief, denial)
2. ระยะที่ประสบความเจ็บปวดและแยกตัวจากสังคม (acute discomfort and social withdrawal)
3. ระยะคลี่คลาย (reorganization, resolution)

โดยแต่ละระยะจะมีรายละเอียด ดังนี้

1. ระยะซ็อก ปฏิเสธความจริง ไม่เชื่อ ปฏิกริยาแรกที่มีมักจะเกิดขึ้นเมื่อมีการรับรู้ว่าเป็นคนรักจากไปก็คือ อាកการตกใจ ซ็อก และไม่ยอมรับความจริง ซึ่งสามารถแสดงออกให้เห็นได้หลายลักษณะ บางคนอาจจะบอกออกมาตรง ๆ ว่า “ไม่จริง” “เขายังไม่ตาย” “ฉันไม่เชื่อหรอก” แต่บางคนอาจจะแสดงออกทางการกระทำ เช่น กรณีของฮอลลีที่เพลอนนอนพูดกับเจอร์รี่ในบางคืน หรือรู้สึกว่าเขายังคงนอนกอดเธออยู่ข้าง ๆ เช่นเดิม รวมถึงยังเก็บข้าวของของเขาไว้เหมือนเดิมทุกอย่างไม่ว่าจะเป็นเสื้อผ้าหรือของใช้อื่น ๆ เวลาชงกาแฟก็ยังหยิบแก้วสองใบ สิ่งเหล่านี้แสดงให้เห็นว่า เธอไม่สามารถยอมรับความจริงได้เลยว่าเจอร์รี่ไม่อยู่แล้วโดยแต่ละคนจะอยู่ในระยะซ็อกไม่เท่ากัน บางคนอาจจะเป็นแค่ไม่กี่นาทีหรือไม่เป็นเลย แต่บางคนอาจจะใช้เวลานานหลายวันหรือหลายเดือนก็ได้ ส่วนบางคนอาจจะตกอยู่ในระยะแรกและระยะสอง (ที่จะกล่าวถึงต่อไป) พร้อม ๆ กัน หรือสลับกันไปมา

2. ระยะที่ประสบความเจ็บปวดและแยกตัวจากสังคม เมื่อคนที่รักจากไป เราย่อมมีความรู้สึกเจ็บปวด เศร้า หรือบางคนอาจรู้สึกโกรธ โดดเดี่ยว หลายคนมีอาการเบื่ออาหาร นอนไม่หลับ กระสับกระส่าย หมกมุ่นครุ่นคิดถึงแต่คนที่ตายไปแล้ว บางคนหมดกำลังใจ ไม่อยากจะทำอะไร ซึ่งอาการเหล่านี้จะคล้าย ๆ กับอาการของโรคซึมเศร้า ฮอลลีเองก็เป็นเช่นนี้ เราจะเห็นว่าเธอไม่อาจทำใจกับการสูญเสียเจอร์รี่ได้เลย คืนแรกเธอจึงได้แต่นอนกอดฟังเสียงฝนตกความทางโทรศัพท์ที่เจอร์รี่เป็นคนอัดไว้ซ้ำ ๆ ทั้งน้ำตา จากนั้นก็หมกมุ่นอยู่แต่ในห้อง ไม่ออกไปไหน ไม่ไปหาเพื่อน ไม่พูดกับใคร ใครชวนไปเที่ยวก็ไม่ไป ซ้ำยังนอนไม่หลับและนอนฝันร้ายบ่อย ๆ ปล่อยให้ห้องรกรุงรัง ไม่ทำความสะอาดเลย ตามปกติช่วงเวลาของความโศกเศร้าจากการสูญเสียในระยะนี้อาจจะใช้เวลาเป็นสัปดาห์ จนถึง 2-3 เดือน แต่ในภาพยนตร์ ฮอลลีจะมีการโศกเศร้าจากการสูญเสียมากกว่าปกติ ซึ่งทางการแพทย์เรียกว่า Pathological grief โดยทั่วไปอาการโศกเศร้าจากการสูญเสียที่เป็นปกติ อาจจะมีลักษณะคล้าย ๆ กับอาการโรคซึมเศร้าบ้าง แต่ไม่ควรมีอาการเหล่านี้ ติดต่อกันนานเกินกว่า 2 เดือน และไม่ควรมีอาการรุนแรงมากขนาดที่ส่งผลเสียต่อการทำงาน

อาการโศกเศร้าจากการสูญเสียที่ผิดปกติ (Pathological grief) รู้สึกเศร้าอยู่ตลอดเวลา แม้ในขณะที่ไม่ได้คิดถึงคนที่จากไปก็ตามกระทบต่อการทำงานอย่างมาก แม้จะผ่านไปนานหลายเดือนแล้วก็ตามมีอาการซึมเศร้านานมากกว่า 2 เดือนติดต่อกัน มีความคิดซ้ำ ๆ เกี่ยวกับการฆ่าตัวตาย โดยความโศกเศร้าที่มากกว่าปกติมักเกิดขึ้นเมื่อการเสียชีวิตนั้นเกิดขึ้นอย่างกะทันหัน และคนที่เสียชีวิตเป็นคนสำคัญ อยู่ด้วยกันเพียงสองคน หรือผู้ที่มีชีวิตอยู่มีความรู้สึกทั้งรักทั้งเกลียด (ambivalent) ต่อคนที่จากไปก็ได้¹

¹ ธรรมชาติ เจริญบุญ , **Grief and Bereavement เรียนรู้สู่ความสูญเสีย**, เข้าถึงเมื่อ 20 มิถุนายน 2559, เข้าถึงได้จาก http://www.healthtoday.net/thailand/mental/mental_115.html

เมื่อเกิดการสูญเสียคนเราจะมีปฏิกิริยาตอบสนองต่อการสูญเสีย คือ ความเศร้าโศกเสียใจ ซึ่งความรู้สึกที่เกิดขึ้นนี้เปรียบเสมือนแผลสดที่ต้องการการรักษา และหากได้ดูแลแผลเป็นอย่างดี แผลจะค่อย ๆ หาย แต่อาจเหลือรอยแผลเป็นไว้บ้าง แม้ว่าหลาย ๆ การสูญเสียจะนำมาซึ่งความเจ็บปวด โกรธ หรือสิ้นหวัง แต่ในทางกลับกันการสูญเสียก็ก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลง การพัฒนา หรือการเติมเต็มชีวิตได้เช่นกัน ดังนั้น การเข้าใจเรื่องความเศร้าเสียใจและการสูญเสียจึงเป็นสิ่งสำคัญในการให้การช่วยเหลือบุคคลที่ได้รับความสูญเสีย อลิซาเบท คูเบอร์รอส อธิบายปฏิกิริยาตอบสนองต่อการสูญเสียไว้เป็น 5 ระยะ ดังนี้

ระยะที่ 1 ปฏิเสธ บุคคลจะไม่ยอมรับว่าเกิดการสูญเสีย บุคคลมักพูดว่า “ไม่จริง” “เป็นไปไม่ได้” ซึ่งการปฏิเสธในระยะนี้จะช่วยปกป้องบุคคลต่อความจริงที่เจ็บปวด

ระยะที่ 2 โกรธ เมื่อความจริงเริ่มปรากฏ บุคคลจะเกิดความรู้สึกเสียใจ รู้สึกผิด ละอายใจ รู้สึกไร้ความหวัง โทษตนเอง หรือคนอื่น รู้สึกโกรธตนเอง และคนอื่น มีความวิตกกังวลมากขึ้น สับสน และคิดกังวลเกี่ยวกับสิ่งที่สูญเสียตลอดเวลา

ระยะที่ 3 ตอรอง บุคคลจะพยายามตอรองกับพระเจ้าให้มีโอกาสอีกครั้งหรือมีเวลามากกว่านี้ เพราะยังไม่พร้อมต่อการจากไปในตอนนี้ หรือบุคคลอาจคิดหาทางเลือกอื่นไว้เป็นความหวังโดยอาจมีคำพูด เช่น “ถ้าเราเป็นแฟนกันไม่ได้ เราเป็นเพื่อนกันได้ไหม”

ระยะที่ 4 ซึมเศร้า บุคคลจะรู้สึกอาลัยต่อสิ่งที่สูญเสีย เป็นระยะที่เจ็บปวดมาก บุคคลจะเผชิญหน้ากับความรู้สึกของการสูญเสียบุคคลหรือสิ่งที่มีคุณค่า โดยอาจแสดงออกถึงการถดถอย การถอยหนี และแยกตัว

ระยะที่ 5 ยอมรับ บุคคลจะมีความวิตกกังวลลดลง และมีวิธีการในการจัดการกับการสูญเสีย การคิดกังวลเกี่ยวกับการสูญเสียลดลง และมีความสนใจในสิ่งแวดล้อมมากขึ้น ซึ่งการสูญเสียในแต่ละบุคคลอาจไม่เรียงไปตามระยะที่กล่าวมานี้ บางคนอาจผ่านระยะหนึ่งไปแล้วและวนกลับมาที่ระยะเดิมได้

แนวทางที่จะช่วยให้บุคคลจัดการกับความเศร้าเสียใจจากการสูญเสีย
ประกอบด้วย

1. **ให้เวลากับความรู้สึกเศร้าเสียใจ** ซึ่งอาจใช้เวลาอย่างน้อย 1 ปี ที่จะเรียนรู้และอยู่กับชีวิตที่มีการสูญเสีย

2. **แสดงความรู้สึกออกมา** ความรู้สึกต่าง ๆ เช่น โกรธ กังวล โดดเดี่ยว และรู้สึกผิด เป็นปฏิกิริยาตอบสนองต่อการสูญเสียที่เกิดขึ้นที่บุคคลต้องการที่ที่ปลอดภัยในการแสดงความรู้สึกเหล่านี้ออกมา โดยอาจผ่านการเล่าเรื่องของผู้ตายหลาย ๆ ครั้งเท่าที่ผู้เล่าอยากจะทำ

3. **สร้างตารางกำกับการทำกิจวัตรประจำวัน** เพื่อให้การก้าวผ่านแต่ละวันเป็นไปได้ง่ายและเกิดความเชื่อมั่นในการเผชิญชีวิตต่อไป

4. **ไม่จำเป็นต้องตอบทุกคำถามในชีวิต** สิ่งที่จะช่วยได้คือ การอ่านหนังสือที่เขียนโดยผู้มีประสบการณ์ในลักษณะเดียวกัน เพื่อเรียนรู้วิธีต่าง ๆ ที่สามารถนำมาใช้จัดการกับชีวิต

5. **ใส่ใจดูแลสุขภาพของตนเอง** ในเรื่องของการรับประทานอาหาร การพักผ่อน การทำกิจกรรมต่าง ๆ การออกกำลังกาย และถ้าหากปัญหาที่มีความรุนแรงและต่อเนื่องอาจปรึกษาแพทย์เพื่อให้การช่วยเหลือ

6. **คาดหวังถึงการเศร้าเสียใจที่อาจเกิดขึ้น** บางรายอาจรู้สึกดีขึ้น แต่อาจมีการตอบสนองต่อการสูญเสียในรูปแบบอื่น เช่น ฝันถึง มองเห็น หรือ คิดเกี่ยวกับผู้ตาย

7. **ใช้เวลาตนเอง** โดยอาจใช้เวลาตนเองสักระยะเวลาในการปรับตัวต่อการสูญเสียซึ่งอาจพักการทำงานประจำไว้ก่อน

8. **ทำพิธีกรรมทางศาสนา ให้กับผู้ตาย** จะช่วยให้จิตใจสบายขึ้น รวมทั้งการระลึกถึงความทรงจำเกี่ยวกับผู้ตาย หรือพูดคุยกับรูปภาพของผู้ตายในบางช่วงของวัน อาจช่วยให้บุคคลรู้สึกสบายขึ้น

9. **ถ้ารู้สึกว่าไม่ดีขึ้นภายในสองสามสัปดาห์ ให้ปรึกษาแพทย์** หรือถ้ามีปัญหาทางอารมณ์ในอดีต เช่น ซึมเศร้า หรือใช้สารเสพติด ควรมีแหล่งช่วยเหลือทางจิตใจ เพราะว่ามีโอกาสที่จะเกิดอาการเหล่านี้ซ้ำได้อีก²

คอลัมน์จิตวิทยา โดย หมอแมวน้ำชะลาล่า พ.ญ. ปราณี ปวีณชนา

ข่าวการเสียชีวิตของคุณปอทฤษฎีที่เกิดขึ้นเมื่อวันจันทร์ที่ผ่านมา ทำให้ป้าแมวน้ำชะลาล่ารู้สึกเศร้าและใจหายมาก เนื่องจากป่าติดตามผลงานคุณปอมาตลอดและรับรู้สิ่งดี ๆ ที่คุณปอเคยทำตอนที่ยังมีชีวิตอยู่ ขนาดป่าไม่ได้

รู้จักคุณปอเป็นการส่วนตัว ป้ายังอ่านข่าวไป ร้องไห้ไป หากเป็นญาติหรือคนใกล้ชิดของคุณปอคงเศร้าเสียใจมากกว่านี้มาก ความคิดหนึ่งที่เกิดขึ้นหลังจากทราบข่าว คือ ความตายเป็นสิ่งที่อยู่ใกล้ตัวเรามาก แทบจะอยู่ที่ปลายจมูกของเราเอง แต่เรากลับไม่ค่อยได้นึกถึงมัน เนื่องจากกลไกทางจิตของเรา (Defense mechanism) จะใช้วิธีปฏิเสธ (Denial) เรื่องของความตายตอนที่เรารู้ตัว (Consciousness) หากเราไม่ได้ตั้งใจมีสติระลึกถึงมัน (Awareness)

² วไลลักษณ์ พุ่มพวง, **วิธีเผชิญกับความเศร้าเสียใจจากการสูญเสีย**, เข้าถึงเมื่อ 14 กรกฎาคม 2559, เข้าถึงได้จาก http://www.ns.mahidol.ac.th/english/th/ns_academic/56/01/sad_th.html

ด้วยเหตุนี้ทำให้คนบางส่วนใช้ชีวิตด้วยความประมาท เพราะคิดว่าเรามีเวลาเหลืออยู่ บนโลกนี้อย่างเหลือเฟือ ดังนั้นคำสอนของพระพุทธศาสนาเรื่อง “มรณานุสติ” จึงมีประโยชน์ที่จะช่วยให้การใช้ชีวิตในแต่ละวันของเรา (ซึ่งเราไม่สามารถล่วงรู้ได้เลยว่าตัวเราหรือคนที่เรารักจะตายเมื่อไร) ดำเนินไปอย่างมีคุณค่า ได้ทำสิ่งดี ๆ กับคนที่เรารัก จัดการเรื่องที่ค้างคาใจ ทำตัวให้เป็นประโยชน์กับสังคมและผู้อื่น หากวันหนึ่งตัวเราหรือคนรอบตัวตายไป จะได้ไม่ต้องมานั่งเสียใจหรือค้างคาใจว่า “วันนั้นเราน่าจะ....”

เนื่องจากความตายเป็นเรื่องธรรมดาของโลกที่เกิดขึ้นได้ในชีวิตประจำวันของเรา ไม่ใช่ช้าก็เร็วตัวเราหรือคนที่เรารู้อีกก็ต้องตาย บางคนสามารถรับมือกับการสูญเสียได้ดี (Grief and Bereavement) แต่บางคนรับมือไม่ได้ ทำให้เกิดภาวะแทรกซ้อนทางจิตใจขึ้นมาหลังจากเกิดการสูญเสีย เช่น โรคซึมเศร้า (Depression), โรควิตกกังวล (Anxiety), การใช้สารเสพติด (Substance Abuse)

“การจัดการกับตัวเองหลังจากเราสูญเสียคนรักหรือคนรู้อีก” หัวข้ออาจฟังดูน่ากลัว บางคนคิดว่าพอพูดถึงเรื่องนี้เป็นภาระหรืออุปสรรค บางคนไม่อยากคิดถึงเรื่องความตายเพราะคิดแล้วเศร้า เครียด แต่ป่าต้องขออนุญาตพูดถึง เพราะอย่างไรเราก็ไม่สามารถหลีกเลี่ยงเรื่องแบบนี้ได้ ป่าเลยคิดว่าหากเรามีความรู้เรื่องนี้ เมื่อเกิดเหตุกับคนใกล้ตัว เราจะได้รับมือได้อย่างเหมาะสม ลดโอกาสเสี่ยงต่อการเกิดภาวะแทรกซ้อนอื่น ๆ ที่จะตามมา

ก่อนอื่นเราต้องเข้าใจว่าความเศร้าเสียใจที่เกิดจากการเราสูญเสียคนรักหรือคนรู้อีก (Grief) เป็นปฏิกิริยาปกติที่เกิดขึ้นตามธรรมชาติ (Normal reactions) รูปแบบปฏิกิริยาของแต่ละคนมีความต่างกันอย่างมากเนื่องจากปัจจัยหลายอย่าง เช่น บุคลิกและวิธีการจัดการปัญหาของคนนั้น ๆ (Personality and Coping style), ประสบการณ์ในอดีต, ความเชื่อส่วนบุคคล (Faith), ลักษณะการตายของคนรัก (เช่น คนรักป่วยเรื้อรังมานาน หรือแข็งแรงดีแล้วตายกะทันหัน) ปฏิกิริยาที่เกิดขึ้นไม่มีถูกไม่มีผิด บางคนใช้เวลาทำใจไม่นาน บางคนทำใจไม่ได้เลยไม่ว่าเวลาจะผ่านไปนานแค่ไหน บางคนมีความเข้าใจผิด ๆ เกี่ยวกับเรื่องนี้ เช่น การร้องไห้แปลว่าอ่อนแอ, การลืม ๆ มันไป (Ignore) จะช่วยให้ดีขึ้นเร็ว จันทน์ป่าจะมาไขข้อข้องใจให้ ตามป่ามาเลยคะ

เวลาที่คนเรามีการสูญเสียเกิดขึ้น ตามปกติจะมีปฏิกิริยาที่เกิดขึ้นเป็นขั้น ๆ ไป (Stage of Loss) บางคนแม้ผ่านขั้นนั้นไปได้แล้ว อาจวกกลับมาขั้นเดิม ๆ ได้ แต่แต่ละคนจะใช้เวลาผ่านแต่ละขั้นเร็วช้าไม่เท่ากัน แต่เมื่อเวลาผ่านไปอาการต่าง ๆ จะค่อย ๆ ดีขึ้น ดังนั้นเมื่อเรารู้ว่าเราอยู่ขั้นไหน การที่เรามีปฏิกิริยาตามขั้นนั้นก็ไม่แปลก トラバドที่อาการนั้นไม่ได้ส่งผลกระทบต่อการทำงาน ชีวิตด้านต่าง ๆ อย่างมาก (Impair function) เช่น ข้นโศกเศร้า เราร้องไห้ได้

ขั้น 1: ปฏิเสธสิ่งที่เกิดขึ้น (Denial) เช่น “ไม่จริง พี่ปอไม่ตายหรอก ชาวหลวงแน่ ๆ”

ขั้น 2: โกรธ (Anger) เช่น “หมอแย่มาก ทำไมไม่ช่วยให้เต็มที่ อย่างนี้ต้องฟ้องร้อง
ต้องประจาน”

ขั้น 3: ต้อรอง (Bargain) เช่น “ถ้าเราไปบนหลาย ๆ ที่สิ่งศักดิ์สิทธิ์ต้องช่วยให้พี่ปอ
อาการดีขึ้นได้”

ขั้น 4: โศกเศร้า (Depress) เช่น “ไม่ไหว เรายูไม่ได้อีกถ้าไม่มีพี่ปอ เราไม่มีแรงจะทำ
อะไรแล้ว”

ขั้น 5: ยอมรับ (Acceptance) เช่น “พี่ปอเค้าสู้มาเต็มที่แล้ว ดีแล้วละที่พี่ปอไป
สบาย ไม่เจ็บไม่ปวดอีกต่อไป กลับให้สบายนะคะ”

อาการอื่น ๆ ที่อาจเกิดขึ้นได้หลังจากมีการการสูญเสีย เช่น

ช็อก (Shock and disbelief) เช่น หลังจากรู้ข่าวมีอาการตัวชา หูอื้อ ได้ยินคนรอบ
ข้างพูดแต่ไม่เข้าใจว่าเค้าพูดอะไร

รู้สึกผิดโทษตัวเอง (Guilt) เช่น “ตอนนั้นไม่น่าทำแบบนั้นกับเค้าเลย”, “เพราะเรา
ช่วยเค้าไม่เต็มที่ เค้าเลยตาย”, “เราเป็นสาเหตุทำให้เค้าตาย”

โกรธ (Anger) เช่น ต้องพยายามหาคนมารับผิดชอบต่อการตายให้ได้, โกรธสิ่ง
ศักดิ์สิทธิ์ที่ไม่ยอมช่วย, โกรธคนตายที่มาทั้งตัวเองไป

ซึมเศร้า (Sadness) เช่น รู้สึกสิ้นหวัง, หมดาลัยตายอยาก, โดดเดี่ยว, ว่างเปล่า

กังวลกลัว (Fear) เช่น กลัวว่าคนอื่นจะตายตามไปเหมือนกัน, รู้สึกไม่มั่นคง
(Insecure)

อาการทางกาย เช่น กินไม่ได้, นอนไม่หลับ, เหนื่อยง่าย, ภูมิคุ้มกันต่ำ ป่วยบ่อย,
อาการปวดตามส่วนต่าง ๆ ของร่างกาย

วิธีการรับมือกับความสูญเสียที่เกิดขึ้นสิ่งที่สำคัญ คือ การประคับประคองทางจิตใจ
จากคนรอบข้าง (Support) และการดูแลตัวเอง (Take care of yourself)

การประคับประคองทางจิตใจจากคนรอบข้าง (Support): เมื่อเราเกิดการสูญเสีย
ขั้น นอกจากเราจะเศร้าแล้ว คนอื่น ๆ ก็เศร้าด้วยเหมือนกัน การที่เราคุยกับคนรอบข้างถึงความรู้สึกที่
เกิดขึ้น เรื่องราวต่าง ๆ หรือประสบการณ์ในอดีตที่มีกับผู้ตาย เป็นสิ่งที่จะช่วยเยียวยาจิตใจเราได้
ดังนั้นการอยู่กับคนอื่นเป็นสิ่งที่จำเป็นมาก ไม่ว่าจะป็นญาติ เพื่อน หรือคนอื่น ๆ ที่เราสนิทด้วย บาง
คนอาจเข้าหาสิ่งที่ยึดถือทางจิตใจ การทำพิธีกรรมตามความเชื่อ เช่น ฟังพระสวด, ทำบุญอุทิศส่วน
กุศลให้ผู้ตาย

การดูแลตัวเอง (Take care of yourself): ความเครียดที่เกิดจากการสูญเสียมี
มากพออยู่แล้ว ดังนั้นเราต้องดูแลสุขภาพใจและสุขภาพกายของตัวเองด้วย อย่างแรก คือ เราต้องกล้า

ที่จะยอมรับความเจ็บปวดที่เกิดขึ้น (Acknowledge the pain) การไปฝันไม่ทำตามปฏิกิริยาทางอารมณ์ เช่น เศร้ามาก แต่ไม่ยอมรับให้เลย เก็บกักอารมณ์ไว้ (Repression) บอกตัวเองว่าไม่เสียใจ ความเศร้านั้นไม่ได้จางหายไป (Unresolved grief) เมื่อเวลาผ่านไปอารมณ์ที่เก็บกักไว้จะปะทุออกมาเป็นอาการต่าง ๆ (เช่น ปวดหัวเรื้อรังไม่ทราบสาเหตุ, เหนื่อยหน่ายกับชีวิต) หรือโรคทางจิตเวช เช่น โรคซึมเศร้า (Depression), โรควิตกกังวล (Anxiety), การใช้สารเสพติด (Substance Abuse) เมื่อเรายอมรับอารมณ์ตัวเอง เราจะสามารถหาทางระบายออกที่เหมาะสมเช่น แต่งเพลงไว้อาลัย, เขียนข้อความบอกลาผู้ตาย และเมื่อวันเวลาผ่านไปความเสียใจยังอาจเกิดขึ้นเป็นระยะ ๆ ได้ เช่น วันครบรอบวันตาย, มีเหตุการณ์ที่ทำให้นึกถึงผู้ตาย นอกจากการดูแลจิตใจแล้วต้องดูแลกายด้วย เช่น กินให้อิ่ม, นอนให้หลับ, ออกกำลังกาย และหลีกเลี่ยงการใช้สารเสพติดเพื่อเยียวยาใจ เช่น บางคนดื่มเหล้าเพื่อลดเศร้า³

1.3 การบำบัดโดยใช้ศิลปะ

การบำบัดด้วยศิลปะ (Art Therapy) หมายถึง การใช้กิจกรรมศิลปะหรือผลงานศิลปะเพื่อวิจัยหาข้อบกพร่องของบุคคลที่กลไกการทำงานของร่างกายหย่อนสมรรถภาพ ซึ่งมีสาเหตุเนื่องมาจากความผิดปกติบางประการของกระบวนการทางจิต และเพื่อให้กิจกรรมศิลปะที่เหมาะสมช่วยในการรักษาให้มีสภาพดีขึ้นหากย้อนกลับไปดูประวัติความเป็นมาของการบำบัดด้วยศิลปะจะพบว่า การบำบัดด้วยศิลปะเป็นกระบวนการในด้านจิตวิทยาสาขาจิตบำบัด (Psychotherapy) ในแขนงศิลปะบำบัด (therapeutic art) แขนงวิชาศิลปะบำบัดนี้เป็นแขนงวิชาใหม่ เริ่มมีตำราทางวิชาการเผยแพร่ในประเทศแถบตะวันตก เมื่อประมาณก่อนถึงคริสต์ศตวรรษที่ 20 เล็กน้อย เน้นหนักในด้านของสุขภาพจิตที่ได้ค้นคว้ากันในทศวรรษก่อนในประเทศสหรัฐอเมริกาความสัมพันธ์ระหว่างสาขาวิชาจิตวิทยา และสาขาศิลปศึกษาเกิดขึ้นเนื่องจากบุคคลในสาขาศิลปศึกษาตระหนักถึงความสำคัญของแขนงวิชาที่ตนสามารถให้ความช่วยเหลือนอกเหนือจากบทบาทของตนเองในสังคมที่เป็นอยู่เดิม จึงมีการเรียกร้องให้แขนงวิชาศิลปศึกษาได้มีส่วนร่วมในการช่วยสังคมด้วยจากกระแสความต้องการนี้เองจึงได้มีการผลิตบัณฑิตระดับมหาบัณฑิตในด้านศิลปะบำบัด บัณฑิตเหล่านี้ได้รับการศึกษาและฝึกหัดจากสถาบันอุดมศึกษาเจ็ดแห่งในช่วงระยะเวลา 5 ปีต่อมา ปัจจุบันมี

³ ปราณี ปวีณชนา, จิตวิทยากับหมอม้วนน้ำ: ทำอย่างไรเมื่อสูญเสียคนรัก, เข้าถึงเมื่อ 14 กรกฎาคม 2559, เข้าถึงได้จาก http://www.prachachat.net/news_detail.php?newsid=1453535476

มหาวิทยาลัยกว่า 48 แห่งที่เปิดสาขาวิชาเรียนและฝึกด้านศิลปะบำบัด โดยเป็นวิชาที่ประสานวิชาการทางด้านศิลปศึกษาเข้ากับการศึกษาพิเศษ (special education)

ทฤษฎีในด้านศิลปะบำบัดที่ใช้กันแพร่หลายมีทฤษฎีของซิลเวอร์ เช็คแมน อุลิน และซิงเกอร์ ทฤษฎีแต่ละทฤษฎีใช้ต่างกรณีกันไป อย่างทฤษฎีของซิลเวอร์ใช้ในการบำบัดเด็กที่หย่อนสมรรถภาพทางการพูดและการเขียนอ่านอันเนื่องมาจากปัญหาทางอารมณ์แต่มีสมรรถภาพทางการเคลื่อนไหวและการเห็นได้ดี ซิลเวอร์เน้นการบำบัดโดยให้เด็กสำรวจและแสวงหาจากกระบวนการทำงานศิลปะ เช่น ในกิจกรรมวาดภาพจะเน้นรูปแบบทางศิลปะมากกว่าเนื้อหา คือ เน้นที่สี รูปร่าง มากกว่าเรื่องราว และเสริมกระบวนการด้านศิลปะปฏิบัติด้วยภาษา การบำบัดนี้จะมีผลในการปรับสมดุลด้านอารมณ์ของเด็ก

ส่วนทฤษฎีอื่นของซิงเกอร์ใช้บำบัดเด็กวัยรุ่นที่มีความบกพร่องด้านระบบประสาท ซึ่งมีผลต่อสมรรถภาพด้านการอ่านด้วยการเห็นและการเคลื่อนไหว ซึ่งใช้บำบัดทั้งในระบบกลุ่มและระบบเดี่ยว ครูจะวางแผนการเรียนการสอนระยะยาวไว้ให้ได้ตามความต้องการและความเหมาะสม เป็นรายบุคคล กระบวนการบำบัดจะใช้กิจกรรมทางศิลปะปฏิบัติ เช่น การสร้างจิตรกรรม 3 มิติ ด้วยแถบกระดาษ เพื่อให้เด็กได้สำรวจหารูปร่างของเส้นและรูปร่างของบริเวณว่างจากงานศิลปะที่ตัวเองทำขึ้น

เมื่อกลุ่มคนที่สนใจเรียนด้านการบำบัดด้วยศิลปะ จึงทำให้ศาสตร์ด้านนี้เริ่มขยายเข้าสู่โรงเรียน โดยครูผู้เชี่ยวชาญจะใช้ศิลปะแขนงต่าง ๆ เช่น ทัศนศิลป์ ดนตรี นาฏศิลป์ และการละคร เป็นเครื่องมือ ในบางกรณีจะใช้แยกเป็นเอกเทศ แต่บางกรณีก็จะใช้ร่วมกันตามขั้นตอนที่เหมาะสม อาจเริ่มด้วยดนตรีและตามด้วยขั้นตอนทัศนศิลป์ ปฏิบัติการต่าง ๆ นี้ทำโดยผู้เชี่ยวชาญที่ได้รับการศึกษาและฝึกฝนมาในแขนงนี้โดยเฉพาะ ครูศิลปะธรรมดาของแขนงวิชาศิลปะไม่สามารถดำเนินการได้อย่างมีประสิทธิภาพ อาจเกิดผลเสียมากกว่าจะเกิดผลดีผู้เชี่ยวชาญที่มีความสามารถนั้น นอกจากจะได้รับการศึกษาและฝึกฝนทางด้านศิลปศึกษาพิเศษแล้ว ก็ควรจะมี ความเชี่ยวชาญ โดยเฉพาะในด้านใดด้านหนึ่งของเด็กพิเศษที่มีความบกพร่อง เช่น ผู้ที่มีความรู้เฉพาะด้านของเด็กปัญญาอ่อนหรือเด็กพิการด้านกระดูกและกล้ามเนื้อ อย่างไรก็ตามในบางกรณีผู้เชี่ยวชาญอาจต้องขอความร่วมมือจากแพทย์ด้วยเพื่อการสนองตอบต่อความต้องการของเด็กได้อย่างแท้จริง⁴

ศิลปะรักษาและประโยชน์จากการบำบัด

“เมื่อจิตวิญญาณมีความต้องการอย่างมาก งานศิลปะช่วยบ่งบอกถึงความต้องการภายใน ช่วยให้อารมณ์” ฉันเชื่อว่าการรักษาจิตวิญญาณเป็นสิ่งสำคัญ ทุกวันนี้ผู้คนที่ถูกข่มขืนมาจาก

⁴ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ, การบำบัดด้วยศิลปะ, เข้าถึงเมื่อ 14 กรกฎาคม 2559, เข้าถึงได้จาก <http://www.clinicdek.com/?p=370>

การเจ็บป่วยต้องการมีส่วนร่วมในการรักษาของตัวเอง พวกเขาไม่ได้ต้องการแค่ได้รับการรักษาจากผู้อื่นเท่านั้น การแสดงตัวผ่านงานศิลปะจะช่วยให้เรามองเห็นตัวเอง ซึ่งอาจไม่เคยรู้มาก่อน เป็นการสำรวจตัวเองที่มักจะนำไปสู่ความลึกซึ้งเกี่ยวกับตัวของเราเอง สิ่งสำคัญ คือ ต้องเปิดกว้างและอย่ากตัญญู ในการแสดงออกอย่างสร้างสรรค์ การสำรวจตัวเองอาจทำได้ไม่เต็มที่ ในการติดต่อสื่อสารผ่านทางภาษาและการแสดงออกปกติ แต่ด้วยศิลปะบำบัดคุณสมารถแสดงออกได้เต็มที่ ไม่เพียงแค่หาตัวเอง แต่เป็นการพบและเข้าใจสิ่งใหม่ ๆ เกี่ยวกับตัวเอง

ไม่ต้องแปลกใจถ้าศิลปะบำบัดทำให้รู้สึกบรรเทา และมีสุขภาพจิตโดยรวมดีขึ้น อย่าลืมว่าศิลปะบำบัดเป็นการรักษารูปแบบหนึ่งเพียงแคแตกต่างจากการรักษาแบบที่คนส่วนใหญ่รู้จัก รักษาด้วย ศิลปะโดยทั่วไปประโยชน์ของศิลปะบำบัดมีค่อนข้างกว้าง ศิลปะบำบัดช่วยปรับปรุงชีวิตของผู้คนด้วยการช่วยปรับปรุงภาวะจิตใจ อารมณ์ และแม้แต่กายภาพของผู้ป่วย ช่วยยกระดับคุณภาพชีวิตของผู้คนจำนวนมากและ ควรพิจารณาอย่างรอบคอบว่าศิลปะจะช่วยคุณได้ไหม ไม่ทางใดก็ทางหนึ่ง⁵

⁵ PAMELA KAUR, ศิลปะรักษาและประโยชน์จากการบำบัด, เข้าถึงเมื่อ 14 กรกฎาคม 2559, เข้าถึงได้จาก <http://www.almondsandraisins.com/2014/04/%E0%B8%A8%E0%B8%B4%E0%B8%A5%E0%B8%9B%E0%B8%B0%E0%B8%A3%E0%B8%B1%E0%B8%81%E0%B8%A9%E0%B8%B2%E0%B9%81%E0%B8%A5%E0%B8%B0%E0%B8%9B%E0%B8%A3%E0%B8%B0%E0%B9%82%E0%B8%A2%E0%B8%8A%E0%B8%99%E0%B9%8C%E0%B8%88/>

ภาพที่ 1 ศิลปะรักษาและประโยชน์จากการบำบัด

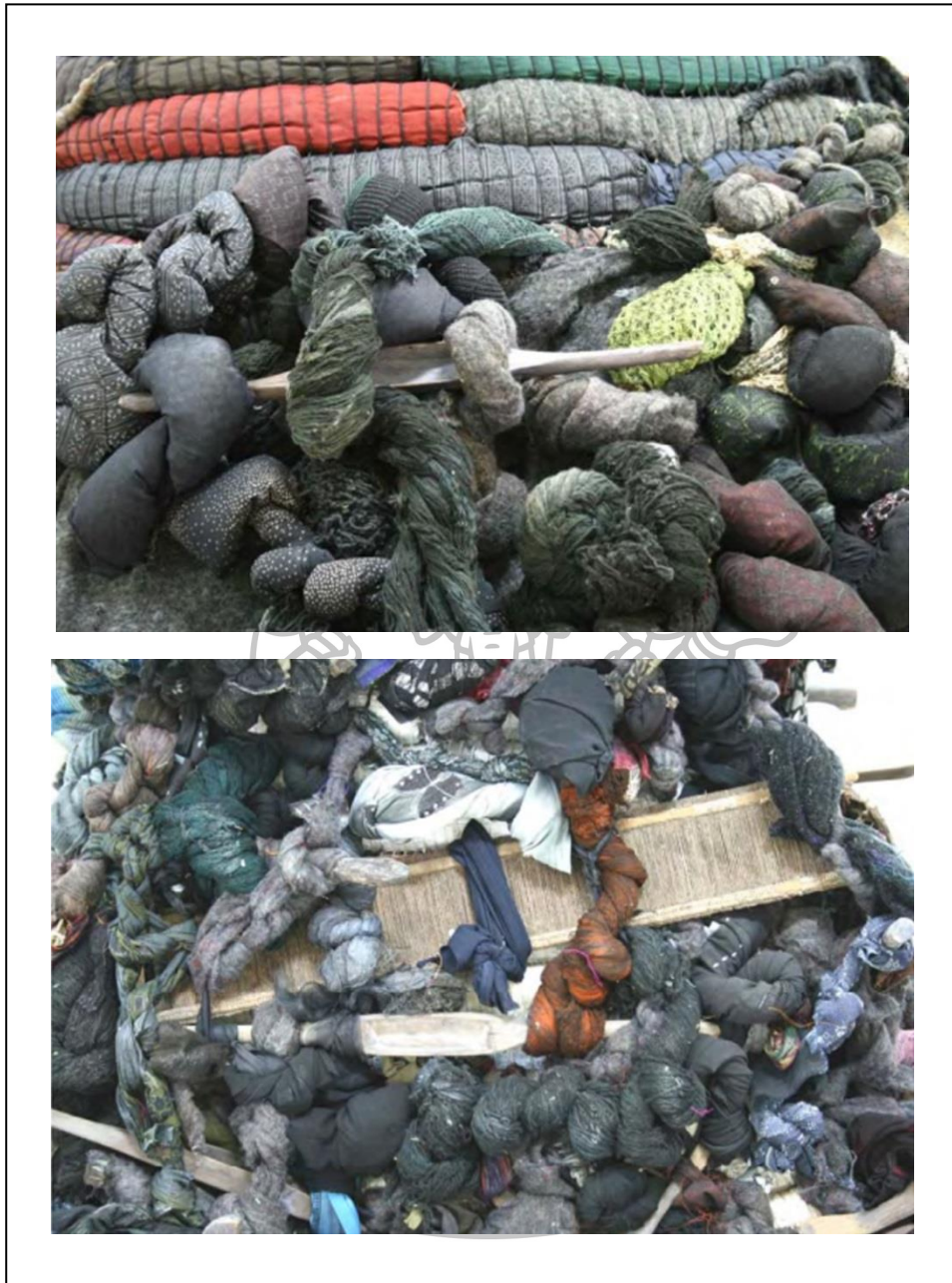
ที่มา: PAMELA KAUR, ศิลปะรักษาและประโยชน์จากการบำบัด, เข้าถึงเมื่อ 14 กรกฎาคม 2559, เข้าถึงได้จาก <http://www.almondsandraisins.com/2014/04/%E0%B8%A8%E0%B8%B4%E0%B8%A5%E0%B8%9B%E0%B8%B0%E0%B8%A3%E0%B8%B1%E0%B8%81%E0%B8%A9%E0%B8%B2%E0%B9%81%E0%B8%A5%E0%B8%B0%E0%B8%9B%E0%B8%A3%E0%B8%B0%E0%B9%82%E0%B8%A2%E0%B8%8A%E0%B8%99%E0%B9%8C%E0%B8%88/>

2. อิทธิพลที่ได้จากงานศิลปกรรม

อิทธิพลที่ได้รับจากผลงานศิลปกรรมของศิลปินไทย

หทัยรัตน์ มณีรัตน์

การสร้างสรรค้งานของข้าพเจ้าได้รับอิทธิพลทางด้านความคิดและเทคนิคมาจากศิลปินที่ชื่อว่า หทัยรัตน์ มณีรัตน์ ที่สร้างสรรค์ผลงานด้วยเทคนิค การเย็บผ้า การปักผ้า การนำเสื่อผ้าของบุคคลซึ่งเป็นที่รักมาผูกมัด ซึ่งแสดงถึงความรัก สายใยความผูกพันของบุคคลซึ่งเป็นที่รัก ผลงานของเธอเปี่ยมไปด้วยบรรยากาศแห่งความทรงจำและความคิดถึง ถึงแม้ผลงานของเธอจะแสดงออกมาจากการสูญเสียผู้ซึ่งเป็นแม่ ต่างจากข้าพเจ้าที่สูญเสียคนรัก แต่ด้วยหลักวิธีคิดและวิธีการสามารถสอดคล้องกัน โดยใช้สิ่งของที่ยังเหลืออยู่ของคนที่เรารักที่ได้จากไปแล้ว นำมา ผูก มัด รัด ร้อย ความทรงจำ ขึ้นมา สร้างเป็นบรรยากาศที่ควรค่าแก่การระลึกถึง สถานที่ วันและเวลาต่าง ๆ ที่ได้เคยผ่านความทรงจำร่วมกันมา

ภาพที่ 2 เจดีย์ของแม่

ที่มา: ทศย์รัตน์ มณีรัตน์, เจดีย์ของแม่, เข้าถึงเมื่อ 20 มิถุนายน 2559, เข้าถึงได้จาก http://www.thapra.lib.su.ac.th/thesis/showthesis_th.asp?id=000000_2524

สันติ หวังชื่น

เกิดเมื่อวันที่ 1 มกราคม พ.ศ. 2531 ตำบลในเมือง อำเภอเมือง จังหวัดอุบลราชธานี สำเร็จการศึกษาจากภาควิชาศิลปไทย คณะจิตรกรรมประติมากรรมและภาพพิมพ์มหาวิทยาลัยศิลปากร สันติ หวังชื่น ได้สร้างสรรค์งานศิลปะจากรูปทรงอิสระจากจินตนาการภายใต้จิตสำนึก ด้วยเทคนิคของการผูก มัด รัด ร้อย และถักหุ้ม เพื่อสื่อสารเนื้อหาและความคิดทัศนคติส่วนตัว โดยใช้เทคนิคศิลปะของการผูก มัดรัด ร้อย และถักหุ้ม โดยใช้วัสดุหลากหลาย เช่น เชือกที่ได้จากธรรมชาติ สร้างรูปทรงอิสระในลักษณะสื่อผสมจากคุณค่าความสำคัญของเทคนิคการ ผูก มัด รัด ร้อย และถักหุ้มของภูมิปัญญาพื้นบ้าน ก่อให้เกิดเป็นแรงบันดาลใจให้แก่สันติ จากสิ่งแวดล้อมรอบตัวที่มีรูปทรงแตกต่างกันไปซึ่งพบเห็นในชีวิตประจำวัน มีความประทับใจที่ต้องการถ่ายทอดความงามทางศิลปะด้วยรูปทรงอิสระลักษณะ

ภาพที่ 3 สันติ หวังชื่น

ที่มา: โมโนย-พจน์ [นามแฝง], งานศิลปกรรมแห่งชาติ ครั้งที่ 58, เข้าถึงเมื่อ 14 กรกฎาคม 2559, เข้าถึงได้จาก <http://www.oknation.net/blog/Bansuan/2012/09/07/entry-1>

นภาพร อินทลี

เกิดเมื่อวันที่ 28 พฤศจิกายน 2533 ตำบลพันท้ายนรสิงห์ อำเภอเมือง จังหวัดสมุทรสาคร ปัจจุบันสำเร็จการศึกษาจากคณะจิตรกรรมประติมากรรมและภาพพิมพ์มหาวิทยาลัยศิลปากร ภาควิชาภาพพิมพ์ นภาพร อินทลี นำเส้นใยมารังสรรค์เป็นผลงานภาพพิมพ์สื่อผสมในรูปแบบสองมิติและสามมิติ ด้วยเทคนิคการแกะแกะผ้าออก การตัดเย็บ การปักร่วมกับเทคนิคภาพพิมพ์ และการทำกระดาษวีธีแยกสีส่วนและประกอบขึ้นใหม่นี้ เปรียบเสมือนการสร้างสายสัมพันธ์ในรูปแบบใหม่ตามจินตนาการการใช้เส้นด้ายและภาพโอบกอดของมือ เป็นสัญลักษณ์แสดงถึงความรู้สึกห่วงหาความรักและผูกพัน สายใยของศิลปินกับพ่อแม่ที่มีความผูกพันไปตามกาลเวลาประสบการณ์ชีวิต ซึ่งมีทั้งความสุขทุกอุปสรรคความขัดแย้งความวุ่นวายอันล้วนเป็นเหตุการณ์ที่เหลือไว้แค่ความทรงจำของตัวเอง

ภาพที่ 4 นภาพร อินทลี

ที่มา: นภาพร อินทลี, **ไม่มีชื่อ**, เข้าถึงเมื่อ 2 กรกฎาคม 2559, เข้าถึงได้จาก http://www.tha.pra.lib.su.ac.th/thesis/showthesis_th.asp?id=0000008383

ภาพที่ 5 นภาพร อินทลี

ที่มา: นภาพร อินทลี, **เย็บปะสายสัมพันธ์ 7**, เข้าถึงเมื่อ 2 กรกฎาคม 2559, เข้าถึงได้จาก http://www.thapra.lib.su.ac.th/thesis/showthesis_th.asp?id=0000008383

ภาพที่ 6 นภาพร อินทลี

ที่มา: นภาพร อินทลี, **เย็บปะสายสัมพันธ์ 5**, เข้าถึงเมื่อ 2 กรกฎาคม 2559, เข้าถึงได้จาก http://www.thapra.lib.su.ac.th/thesis/showthesis_th.asp?id=0000008383

อิทธิพลที่ได้รับจากผลงานศิลปกรรมของศิลปินต่างประเทศ

Judith Scott กลายเป็นผู้มีชื่อเสียงระดับนานาชาติอเมริกันประติมากร เกิดในครอบครัวชนชั้นกลางใน Cincinnati, Ohio ในปี 1943 พร้อมกับน้องสาวฝาแฝดของเธอเป็นพี่น้องกันจอยซ์. ซึ่งแตกต่างจากจอยซ์จูดี ฌ เกิดมาพร้อมกับกลุ่มอาการดาวน์ ในช่วงวัยเด็กของเธอจูดี ฌ ได้รับความเดือดร้อนจากไข้ผื่นแดงซึ่งทำให้เธอต้องสูญเสียการได้ยินของเธอความจริงที่ว่ายังคงไม่รู้จักรจนกระทั่งต่อมาในชีวิตของเธอไม่นานหลังจากที่เดินทางมาถึงในแคลิฟอร์เนียจูดี ฌ เริ่มเข้าการเจริญเติบโตสร้างสรรค์ศูนย์ครั้งแรกในโลกสำหรับศิลปินที่มีความพิการ เป็นเวลาสองปีจูดี ฌ ดูเหมือนจะขาดความสนใจในการแสดงออกทางศิลปะใด ๆ แต่หลังจากที่ถูกแนะนำให้รู้จักกับเส้นใยและสิ่งทอ , เธอก็เริ่มที่จะสร้างประติมากรรมที่มีประสิทธิภาพและเป็นปริศนาที่ถูกสร้างขึ้นมาจากวัสดุอะไรก็ตามที่อาจจะพบได้และเหมาะสม จูดี ฌ สกอตต์ ArtistFirst ทำให้กระดองโครงกระดูกจากวัตถุแข็งผูกไว้ด้วยกันเหล่านี้จะแล้วโดยชั้นบนชั้นที่ครอบคลุมโดยผ้าสีที่เลือกอย่างระมัดระวังและเส้นด้ายทอห่อและผูก ขาดภาษาจูดี ฌ พุดไปทั่วโลกผ่านประติมากรรมของเธอซึ่งดูเหมือนในช่วงเวลาที่แตกต่างกันเพื่อสะท้อนให้เห็นถึงสีสันโลกสัมผัสในวัยเด็กของเธอ ความทรงจำและความรู้สึกของการแยกในรัฐดูแลสถาบัน และเหนือสิ่งอื่นใดความรู้สึกของเธอ⁶

ภาพที่ 7 Judith Scott

ที่มา: **L'art de la pelote de Judith Scott**, เข้าถึงเมื่อ 2 กรกฎาคม 2559, เข้าถึงได้จาก <http://www.laboiteverte.fr/lart-de-la-pelote-de-judith-scott/>

⁶ JUDITH SCOTT, **JUDITH SCOTT (1943 - 2005)**, เข้าถึงเมื่อ 2 กรกฎาคม 2559, เข้าถึงได้จาก <http://judithandjoycescott.com/judith.shtml>

ภาพที่ 8 Judith Scott

ที่มา: L'art de la pelote de Judith Scott, เข้าถึงเมื่อ 2 กรกฎาคม 2559, เข้าถึงได้จาก
<http://www.laboiteverte.fr/lart-de-la-pelote-de-judith-scott/>

ภาพที่ 9 Judith Scott

ที่มา: L'art de la pelote de Judith Scott, เข้าถึงเมื่อ 2 กรกฎาคม 2559, เข้าถึงได้จาก
<http://www.laboiteverte.fr/lart-de-la-pelote-de-judith-scott/>

ตารางที่ 1 วิเคราะห์อิทธิพลผลงานของศิลปินที่ได้จากรูปแบบการสร้างสรรค์และรูปแบบทางแนวคิด

ชื่อศิลปิน	ผลงาน	อิทธิพลทางแนวคิด	อิทธิพลทางด้านรูปแบบ	ผลงานวิทยานิพนธ์ที่สร้างสรรค์
1. ท้ายรัตน์ มณีรัตน์		การสูญเสียคนรัก	โดยใช้เทคนิคการเย็บผ้า การปักผ้า การนำเสื่อผ้าของบุคคลซึ่งเป็นมีรักมาผูกมัดแสดงถึงความรัก สายใยความผูกพันของบุคคลซึ่งเป็นที่รัก	มีหลักวิธีคิดและวิธีการสอดคล้องกัน โดยใช้สิ่งของที่ยังเหลืออยู่ของคนที่รักที่ได้จากไปแล้ว นำมาผูก มัด รัด ร้อย ความทรงจำ
2. สันติ หวังชื่น		การสร้างรูปทรงอิสระในลักษณะสื่อผสมจากคุณค่าความสำคัญของเทคนิคการผูก มัด รัด ร้อย และถักหุ้มของภูมิปัญญาพื้นบ้าน	ใช้เทคนิคการผูก มัด รัด ร้อย และถักหุ้ม โดยใช้วัสดุหลากหลาย เช่น เชือกที่ได้จากธรรมชาติ	สร้างงานศิลปะจากรูปทรงอิสระจากจินตนาการภายใต้จิตสำนึก เพื่อสื่อสารเนื้อหาและความคิดทัศนคติส่วนตัว
3. นภาพร อินทลี		สัญลักษณ์ที่ใช้แสดงถึงความรู้สึกห้วงหาความรักและผูกพันสายใยของศิลปินกับพ่อแม่ที่มีความผูกผันไปตามกาลเวลา ประสบการณ์ชีวิตซึ่งมีทั้งความสุขทุก	นำเสื่อผ้ามาสร้างเป็นผลงานภาพพิมพ์สื่อผสม ในรูปแบบสองมิติและสามมิติ ด้วยเทคนิคการเลาะแกะผ้า ออก การตัดเย็บ การปักร่วม กับเทคนิคภาพพิมพ์ และการทำกระดาษวิธีแยกสีส่วนและประกอบขึ้นใหม่	เป็นการสร้างสายสัมพันธ์ในรูปแบบใหม่ตามจินตนาการ
4. Judith Scott		การนำเอาความทรงจำมาถ่ายทอดออกมาเป็นผลงาน	สร้างขึ้นมาจากวัสดุอะไรก็ตามที่พบได้และเหมาะสม	สะท้อนให้เห็นถึงความทรงจำและความรู้สึกของการแยกในรัฐดูแลสถาบัน และเหนือสิ่งอื่นใดความรู้สึกของเธอ

3. อิทธิพลที่ได้รับจากผลงานศิลปะเด็ก

ในงานศิลปะเด็กสิ่งที่ข้าพเจ้าเห็น คือ ความไร้เดียงสา ความริสุขุติใจ ในมุมมองของ ภาพเขียนเด็กองค์ประกอบนั้นไม่ได้มีส่วนสัมพันธ์ตามหลักทัศนียภาพที่ถูกต้อง แต่วัตถุทุกสิ่งนั้นได้ถูก นำมาวาดให้รวมอยู่ในภาพเดียวกันอย่างง่าย ๆ ตามประสบการณ์ตามความจริงที่เด็กได้เคยพบ ประสบมา

บทความจากสุจิตร์ การประกวดศิลปกรรม ปตท. เยาวชนภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ครั้งที่ 4 (ปี 2552) คณะศิลปกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น ได้กล่าวไว้ว่า

ความสุขอยู่ที่ไหน เมื่อเด็กเล็ก ๆ อยากแสดงออกทางด้านศิลปะ สิ่งที่เด็กถามและตอบตัวเอง คือ มีความสนใจอะไร ถนัดแบบใดชอบที่ทำอย่างไร รวมถึงใช้สื่อวัสดุอะไรบ้าง คำตอบอาจจะ ได้มาจากการทดลองหรือทำเล่น ๆ หยิบโน้่น จับนี้ ลองลาก ชูด ชิดชอบหรือไม่ชอบ อยากทำอะไร หรือไม่ยอมทำก็จะดูที่ว่า รู้สึกสนุกมั๊ย ถ้าสนุกแล้วเด็ก ๆ ชอบทำทั้งนั้น การรับรู้ของเด็กในแนวคิด ของ วิคเตอร์ โลเวนเฟลด์ (Victor Lowenfeld) ซึ่งเป็นทฤษฎีความรู้สึกรู้สึกและการเห็นทางศิลปศึกษา กล่าวไว้ว่า เมื่อเด็กพบเห็นสิ่งใดสิ่งหนึ่งหรือเหตุการณ์ใดเหตุการณ์หนึ่งนั้น เด็กไม่ได้เพียงรับรู้รูปร่างของ วัตถุเท่านั้นแต่เด็กจะเกิดความรู้สึกต่อสิ่งนั้นด้วย และในห้องเรียนจะมีเด็กอยู่ 2 กลุ่ม กลุ่มแรกมีการ รับรู้แบบ Visual มองเห็นและแสดงออกตามที่ตาเห็น เป็นคนช่างสังเกต จดจำได้ดี ระลึกและ ถ่ายทอดอย่างมีรายละเอียดของความจริง กลุ่มที่สองมีการรับรู้แบบ Haptic มองเห็นและแสดงออก ตามความรู้สึกสนใจเฉพาะส่วนที่สำคัญจดจำได้ไม่หมดแล้วโยงอยู่ประสบการณ์ที่เคยรับรู้สัมผัสการ ถ่ายทอดจึงจับเอาเฉพาะส่วนที่ประทับใจ อาจจะตัดทอน หรือ เกินจริงก็ได้ จากงานที่ได้รางวัลระดับ อนุบาลเด็กแบบ Visual นั้นมีความโน้มเอียงไปสู่การสร้างรูปร่าง รูปทรง มีการวางแผนออกแบบและ ระบายสีเพื่อรองรับเรื่องราวที่ตนต้องการแสดงออก แล้วอาจจะจบอยู่ที่ได้ถ่ายทอดตามที่มองเห็นหรือ เคยเห็น ส่วนเด็กแบบ Haptic กลับเน้นอารมณ์ความรู้สึกผ่านท่าทีการลากเส้นและระบายสี ที่อิสระ จับต้นชนปลายไม่ถูกโดยไม่สนใจว่าจะเกิดรูปทรง หรือแสดงออกไปตามเรื่องราวหรือไม่ รูปร่าง อาจจะไม่สมบูรณ์ครบถ้วนไม่ชัดเจน ซึ่งดูแล้วอาจจะเสร็จหรือดูเหมือนยังไม่เสร็จ แต่เชื่อว่าเด็กทั้งสองแบบนี้ต่างมีความสุขจากการที่ได้แสดงออก

ความสุขเป็นอย่างไร ความโดดเด่นของงานเด็กเล็ก ๆ อยู่ที่การแสดงออกอย่าง ตรงไปตรงมา วิธีที่จะทำให้เด็กแสดงพลังสร้างสรรค์ศิลปะอย่างเต็มศักยภาพก็คือ โอกาส โอกาสที่ให้ เขาจะได้เผยให้เห็นถึงจินตนาการ และควบคุมทิศทางการสร้างสรรค์ศิลปะด้วยตัวเอง จากการทดลอง

จากการเฝ้าดูแล้วปรับเปลี่ยน ต่อเติม แก้ไข เมื่องานเสร็จสิ้นจะมีคำถามเสมอว่า สนุกมากมัย สนุกจริง ๆ หรือสนุกกว่า...⁷

และบทความจากสุจิตร์งานศิลปกรรมเด็ก เป็นแง่มุมของผู้เฝ้ามองศิลปะเด็ก และเป็นอาจารย์ศิลปะ ทศนะของท่านจึงน่ารับฟัง บทความจาก รองศาสตราจารย์เลิศ อานันท์นะ กล่าวไว้ว่า

สิ่งที่สวยงามอาจไม่ใช่ศิลปะ

มีคนจำนวนไม่น้อยมักเข้าใจผิดว่า สิ่งที่มองเห็นว่าสวยงามนั้น"เป็นศิลปะ" ส่วนที่มองเห็นว่าไม่สวยงามทั้งสิ่งที่แลดูน่าเกลียด น่ากลัว สิ่งที่แปลก ๆ ไปจากธรรมดา สิ่งที่เกินจริงหรือเหนือความเป็นจริง ตลอดจนสิ่งที่ไม่เป็นจริงตามที่นิยน์ตามมองเห็นนั้น ๆ ว่า "ไม่ใช่ศิลปะ"

โดยธรรมชาติของศิลปะย่อมไม่อาจจะชี้ชัดลงไปว่าอะไรผิดอะไรถูก แต่คนที่คิดว่าสิ่งสวยงามเป็นศิลปะนั้นย่อมไม่ถูกต้อง เพราะอาจเป็นความสวยงามธรรมดา ที่มีอยู่ทั่วไปในธรรมชาติ แต่ไม่ใช่ศิลปะก็ได้ โดยเฉพาะพวกผู้ใหญ่บางคนที่มีกพุดขึ้นำก่ากับและบงการ สั่งให้แก้งานศิลปะของเด็กแบบชนิดแก้นอนแก้นี้ เพื่อให้ถูกใจตนเอง เมื่อเห็นเด็กวาดรูปโย้เย้ ผิดขนาดสัดส่วนต่าง ๆ นานา ตามมาตรฐานของตัวเอง รบกววนความรู้สึกนัยน์ตาของผู้ใหญ่ นี่คือ ยาพิษที่เจือปนมากับคำสอนที่แฝงไว้ด้วยความปรารถนาดีที่หยิบยื่นมาให้แก่เด็ก

ผลจากการถูกกระทำดังกล่าว ภาพเขียนและผลงานศิลปะเด็กที่บริสุทธิ์จำนวนมากจึงถูกทำลายลง การแสดงออกทางความคิดจินตนาการ (Imagination) สูญสิ้นไป เหลือไว้เพียงภาพสวย ๆ เทคนิคและฝีมือที่จัดจ้าน กับความคิดที่ตายดำนนิสัยที่ขอบลอกเลียนแบบ ไร้จินตนาการ⁸

⁷ การประกวดศิลปกรรม ปตท. เยาวชนภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ครั้งที่ 4 ปี 2552คณะศิลปกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น, อ้างถึงใน นิพนธ์ ชันแก้ว, **ความสุขของทุกคน**, เข้าถึงเมื่อ 19 กรกฎาคม 2559, เข้าถึงได้จาก <https://ieducationart.wordpress.com/category/%E0%B8%A8%E0%B8%B4%E0%B8%A5%E0%B8%9B%E0%B8%B0%E0%B9%80%E0%B8%94%E0%B9%87%E0%B8%81/>

⁸ Tuping [นามแฝง], **บทความตี ๆ "ศิลปะเด็ก : ดอกไม้ในกำมือของผู้ใหญ่"**, เข้าถึงเมื่อ 19 กรกฎาคม 2559, เข้าถึงได้จาก http://tongsu-tuping.blogspot.com/2010/06/blog-post_15.html

ภาพที่ 10 ภาพเขียน ความสุข ของ ด.ญ.ดาริกา จันทิมา และด.ช.ธีย์ พิทักษ์ศฤงคาร
 ที่มา: nibhonk [นามแฝง], ความสุขของทุกคน, เข้าถึงเมื่อ 19 กรกฎาคม 2559, เข้าถึงได้จาก
<https://ieducationart.wordpress.com/category/%E0%B8%A8%E0%B8%B4%E0%B8%A5%E0%B8%9B%E0%B8%B0%E0%B9%80%E0%B8%94%E0%B9%87%E0%B8%81/>

ภาพที่ 11 งานศิลปะของ ด.ช.ปภาณ ชันแก้ว
 ที่มา: nibhonk [นามแฝง], ใบหน้าในกาลเวลา, เข้าถึงเมื่อ 19 กรกฎาคม 2559, เข้าถึงได้จาก
<https://ieducationart.wordpress.com/category/%E0%B8%A8%E0%B8%B4%E0%B8%A5%E0%B8%9B%E0%B8%B0%E0%B9%80%E0%B8%94%E0%B9%87%E0%B8%81/>

ภาพที่ 12 เล่น สี...จินตนาการ
 ที่มา: Tuping [นามแฝง], บทความดี ๆ "ศิลปะเด็ก: ดอกไม้ในกำมือของผู้ใหญ่", เข้าถึงเมื่อ 19
 กรกฎาคม 2559, เข้าถึงได้จาก http://tongsu-tuping.blogspot.com/2010/06/blog-post_15.html

บทที่ 3

การกำหนดรูปแบบและวิธีการในการสร้างสรรค์

ในการศึกษาค้นคว้าเพื่อการสร้างสรรค์ผลงาน ข้าพเจ้าได้สร้างผลงานศิลปะสื่อผสม โดยใช้รูปทรงเจดีย์ ซึ่งเป็นสัญลักษณ์ทางศาสนา มาชี้แนะความรู้สึกถึงความเป็นสิ่งที่พึงเคารพบูชา ผสมผสานกับลักษณะเฉพาะของวัตถุและวัสดุ ที่ให้อารมณ์ความรู้สึกและการกระตุ้นประสบการณ์มา นำเสนอในรูปแบบเทคนิควิธีการศิลปะในรูปแบบของวัสดุผสม เพื่อถ่ายทอดอารมณ์ความรู้สึกโดยอาศัยทัศนธาตุทางศิลปะมาเป็นสื่อ ซึ่งเป็นการยากที่จะมองเห็นภาพรวมของผลงานที่สำเร็จ เพราะการสร้างสรรค์ในแนวทางใหม่จำเป็นต้องค้นคว้าแก้ปัญหาพร้อม ๆ กันไป จึงได้กำหนดรูปแบบและวิธีการสร้างสรรค์เป็นลำดับ ดังนี้

วิธีการสร้างสรรค์ผลงานวิทยานิพนธ์

1. การหาข้อมูล ข้อมูลที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้ามี 4 ลักษณะ คือ

1.1 การศึกษารูปแบบและความหมายความสัมพันธ์ของสิ่งของต่าง ๆ รอบตัว ที่มีความเชื่อมโยงกับคุณค่าทางจิตใจของข้าพเจ้า ไม่ว่าจะเป็นห้องนอน เติง ตุ้เสื้อผ้า โต๊ะ เก้าอี้ เสื้อผ้า กระเป๋า ของต่าง ๆ ซึ่งสิ่งของสร้างขึ้นเพื่อแสดงเป็นสัญลักษณ์เป็นตัวแทนคนรักของข้าพเจ้า ในการสร้างสรรค์วิทยานิพนธ์นี้ ก็หวังว่าจะเป็นสัญลักษณ์ที่แสดงออกถึงความรัก ความทรงจำ และความผูกพันที่ข้าพเจ้ามีต่อคนรัก

ภาพที่ 13 ภาพภายในห้องนอนของคนรัก ถ่ายเมื่อวันที่ 20 พฤษภาคม 2559

1.2 ศึกษาข้อมูลจากวัตถุและวัสดุที่มีลักษณะ ที่จะส่งอิทธิพลต่อสภาพจิตใจ สภาพอารมณ์ความรู้สึกและประสบการณ์ ซึ่งวัตถุและวัสดุแต่ละชนิดสามารถสื่อความหมายและแทนอารมณ์ความรู้สึกได้ต่างกัน

ภาพที่ 14 ภาพตุ๊กตาหมีที่คนรักซื้อให้ในวันเกิด

ภาพที่ 15 แมวที่เคยเลี้ยงด้วยกัน

1.3 ศึกษาข้อมูลของสีที่จะสื่อความหมาย บ่งบอกได้ตามความรู้สึก ตามที่ข้าพเจ้าต้องการจะสื่อ

สีแดง ให้ความรู้สึกร้อน รุนแรง กระตุ้น ทำท่าย เคลื่อนไหว ตื่นเต้น ระวัง มีพลัง
ความอุดมสมบูรณ์ ความมั่งคั่ง ความรัก ความสำคัญ อันตราย

สีส้ม ให้ความรู้สึกร้อน ความอบอุ่น ความสดใส มีชีวิตชีวา วัยรุ่น ความคึกคะนอง
การปลดปล่อย ความเปรี้ยว การระวัง

สีเหลือง ให้ความรู้สึกแจ่มใส ความสดใส ความอบอุ่น ความร่าเริง ความเบิกบานสด
ชื่น ชีวิตใหม่ ความสด ใหม่ ความสุขสว่าง การแผ่กระจาย อำนาจบารมี

สีทอง ให้ความรู้สึกความหรูหรา โอ่อ่า มีราคา สูงค่า สิ่งสำคัญ ความเจริญรุ่งเรือง
ความสุข ความมั่งคั่ง ความร่ำรวย การแผ่กระจาย

สีเขียว ให้ความรู้สึกสงบ เยียบ ร่มรื่น ร่มเย็น การพักผ่อน การผ่อนคลาย ธรรมชาติ ความปลอดภัย ปกติ ความสุข ความสุขุม เยือกเย็น

สีน้ำเงิน ให้ความรู้สึกสงบ สุขุม สุภาพ หนักแน่น เครื่องขั้วม เอาการเอางาน ละเอียด รอบคอบ สง่างาม มีศักดิ์ศรี สูงศักดิ์ เป็นระเบียบถ่อมตน

สีม่วง ให้ความรู้สึกมีเสน่ห์ น่าติดตาม เร้นลับ ซ่อนเร้น มีอำนาจ มีพลังแฝงอยู่ ความรัก ความเศร้า ความผิดหวัง ความสงบ ความสูงศักดิ์

สีฟ้า ให้ความรู้สึกปลอดภัย โปร่งโล่ง กว้าง เบา โปร่งใส สะอาด ปลอดภัย ความสว่าง ลมหายใจ ความเป็นอิสระ เสรีภาพ การช่วยเหลือ แบ่งปัน

สีขาว ให้ความรู้สึกบริสุทธิ์ สะอาด สดใส เบาบาง อ่อนโยน เปิดเผย การเกิด ความรัก ความหวัง ความจริง ความเมตตา ความศรัทธา ความดีงาม

สีเทา ให้ความรู้สึกเศร้า อาลัย ท้อแท้ ความลึกลับ ความหดหู่ ความชรา ความสงบ ความเยียบ สุภาพ สุขุม ถ่อมตน

สีดำ หากเราเลือกใช้ในปริมาณที่เหมาะสม จะให้ความรู้สึกสงบ อดทน เยือกเย็น ลึกลับ น่าค้นหา แต่บางครั้งสีดำก็ให้ความรู้สึกเกี่ยวข้องกับความตาย ดูน่ากลัว มีด สกปรก

การตกแต่งห้องด้วยสีเพื่อสร้างบรรยากาศที่ดี ไม่น่าจะเกิดขึ้นได้จากการใช้สีเพียงสีเดียว ในการเลือกใช้สีสำหรับงานตกแต่งภายในนั้น แยกประเภทเป็นกลุ่มใหญ่ ๆ ได้หลายประเภท โดยจำแนกตามจุดประสงค์ของการใช้โดยสังเขปได้ดังต่อไปนี้ ดังต่อไปนี้ การตกแต่งโดยสีโทนร้อน, การตกแต่งโดยสีโทนเย็น, การตกแต่งโดยใช้สีกลาง, การตกแต่งโดยใช้สีเอกรงค์, การตกแต่งโดยใช้สีตรงกันข้าม และการตกแต่งโดยใช้สีพาสเทล

การตกแต่งโดย สีโทนร้อน หรือ warm color ได้แก่ แดง ส้ม เหลือง ทอง ฯลฯ การเลือกใช้สีประเภทนี้ควรใช้ภายในห้องที่ต้องการรู้สึกอบอุ่น มีพลัง ทำหาย ตื่นเต้น เร้าใจ ความร่าเริง ความเบิกบานสดชื่น ชีวิตใหม่ ความสดใหม่ ความสนุกสนาน การแผ่กระจาย ความอุดมสมบูรณ์ การใช้สีโทนร้อนในการตกแต่ง ควรจะเลือกใช้ในปริมาณน้อยเมื่อเทียบกับองค์ประกอบรวมของสีภายในทั้งหมด ไม่เช่นนั้นจะทำให้ผู้อยู่เกิดความรู้สึกร้อนและไม่สามารถอยู่ได้นาน เราอาจเลือกใช้เพื่อเน้นในบางผนังหรือเฟอร์นิเจอร์บางส่วนเพื่อความโดดเด่น แต่ในบางครั้งเราก็อาจเลือกใช้สีโทนนี้ในปริมาณมากก็ได้ ซึ่งขึ้นอยู่กับพื้นที่นั้นทำหน้าที่อะไร

การตกแต่งโดย สีโทนเย็น หรือ cool color ได้แก่ เช่น น้ำเงิน น้ำเงินคราม ม่วงคราม เขียวเหลือง เขียวแก่ ฯลฯ สีโทนเย็นเป็นสีที่ได้ลอกเลียนสีของธรรมชาติ เช่น สีของท้องทะเล และผืน ให้ความรู้สึกที่สงบ เยียบ ร่มรื่น ร่มเย็น ความสุขุม การพักผ่อน การผ่อนคลาย ธรรมชาติ ความปลอดภัย ปกติ ความสุข ความสุภาพ หนักแน่น เครื่องขั้วม เอาการเอางาน ละเอียด รอบคอบ สง่างาม มีศักดิ์ศรี สูงศักดิ์ เป็นต้น สีในกลุ่มนี้มักจะเหมาะกับการตกแต่งห้องพักผ่อน ห้องน้ำ หรือ

ห้องทำงานของผู้บริหารที่ต้องการบรรยากาศของความเป็นระเบียบ น่าเชื่อถือ และเพราะประเทศเราเป็นประเทศในเขตร้อนชื้น สีโทนเย็นจึงยังช่วยสร้างความรู้สึกในการลดความร้อนได้ทันที

การตกแต่งโดยใช้ สีกลาง หรือ Neutral Color ได้แก่ สีขาว เทา ดำ น้ำตาล เบจ ครีมน เป็นต้น สีในกลุ่มนี้ไม่อยู่ในกลุ่มหรือวรรณะใดของสี และสามารถอยู่คู่กับสีทุก ๆ โทนสีได้ง่าย ในขณะที่เดียวกันก็สามารถใช้สีนี้ตกแต่งได้ทันที สีในกลุ่มนี้ให้ความรู้สึกราบเรียบ สะอาดตา แต่การใช้สีกลุ่มนี้โดยไม่ผสมกับสีในกลุ่มอื่น ๆ อาจทำให้บ้านของเรามีบรรยากาศน่าเบื่อ จะบางครั้งดูหืดหู่ได้ง่าย

การตกแต่งโดยใช้ สีเอกรงค์ หรือ Monotone คือการตกแต่งโดยใช้สีกลุ่มสีเดียวกันที่แบ่งเป็นหลายโทนสี หรือมีน้ำหนักอ่อน-แก่แตกต่างกันไป และใช้ในกลุ่มใดกลุ่มหนึ่ง โดยเลือกสีที่เป็นสีหลักแล้วลดความเข้มของสีลงตามลำดับประมาณ 4-5 ลำดับ เช่น หากเราเลือกใช้โทนสีแดงเป็นสีหลัก จากนั้นก็อาจลดความสดของสีลง เป็นแดงอ่อน แดง-ส้ม ส้ม-เหลือง เหลือง เป็นต้น

การตกแต่งโดยใช้สีตรงกันข้ามหรือ Contrast การใช้สีประเภทนี้ เช่น แดง-เขียว ฟ้ำ-ส้ม เหลือง-ม่วง การเลือกใช้สีตรงข้ามนี้แม้มีให้เห็นไม่มากในการการตกแต่งภายใน แต่การเลือกใช้สีกลุ่มนี้จะสร้างความน่าสนใจมากกว่าสีกลุ่มอื่น ๆ แต่ก็ต้องอยู่ในสัดส่วนที่เหมาะสม เช่น 70:30 หรือ 80:20 เป็นต้น

การตกแต่งโดยใช้ สีพาสเทล หรือ Pastel สีพาสเทลนั้นเป็นสีที่อยู่ในทุก ๆ กลุ่ม ที่นำมาผสมกับสีขาวโดยสีขาวมากกว่า 70 % เพื่อลดความเข้มข้นของเนื้อสีลงเช่น สีชมพู สีส้มอ่อน สีครีม เป็นต้น สีในกลุ่มนี้ได้รับความนิยมเพราะให้ความรู้สึกโปร่ง โล่ง สบาย หรือสร้างบรรยากาศหวาน ๆ นุ่ม ๆ และโรแมนติก

จริง ๆ แล้วมนุษย์ทุกคนมีทักษะในเรื่องของสีและการใช้สีมาแต่เกิด ตัวอย่างที่เห็นได้ชัดก็คงจะเป็นวิชาศิลปะที่เราได้มีประสบการณ์ผ่านมา แม้หลาย ๆ คนจะบอกว่า การใช้สีเป็นเรื่องยากและต้องอาศัยผู้เชี่ยวชาญ แต่ก็ไม่ใช่เรื่องยากจนเกินไปที่จะเลือกใช้สีอย่างเหมาะสมเพื่อสื่ออารมณ์และบรรยากาศในการตกแต่งได้ชัดเจน

สี	ชื่อสี	ความหมาย-อารมณ์
	Yellow-Green	การเจ็บป่วย - ความอิจฉา - ชี้อลาด - การแตกแยก
	Yellow	ความสุข - พลังงาน - ความเจริญ - การเรียนรู้ - การสร้างสรรค์
	White	ความบริสุทธิ์ - ความดี - ความดีพร้อม - ความเรียบง่าย - ความยุติธรรม
	Red	พลัง - อดร้าย - สงคราม - อำนาจ
	Purple	ความขมขื่น - ความทะเยอทะยาน - ความก้าวร้าว - ความสง่างาม - อำนาจ
	Pink	เป็นมิตร - ความรัก - ความโรแมนติก - ความเคารพ
	Orange	กำลัง - ความมีโชค - พลังชีวิต - การให้กำลังใจ - ความสุข
	Light Yellow	ปัญญา - ความฉลาด
	Light Red	ความรู้สึกดีใจ - เรื่องทางเพศ - ความรู้สึกของความรัก
	Light Purple	เรื่องรักใคร่ - ความสงบ -
	Light Green	ความกลมกลืน - ความสงบ - สันติภาพ
	Light Blue	การขมขื่น - โอกาส - ความเข้าใจ - ความอดทน - ความอ่อนโยน
	Green	ความอุดมสมบูรณ์ - การเติบโต - การกลับมาของมิตรภาพ
	Gold	สติปัญญา - ความร่ำรวย - ความสว่าง - ความสำเร็จ - โชคลาภ
	Dark Yellow:	การดักเตือน - การเจ็บป่วย - ความเสื่อม - ความอิจฉา
	Dark Red	ความโกรธ - ความรุนแรง - ความกล้าหาญ - กำลังใจ
	Dark Purple	ความสูงส่ง - ความปรารถนาอันแรงกล้า - ความหรูหรา
	Dark Green	ความทะเยอทะยาน - ความโลภ - ความริษยา
	Dark Blue	ความจริง - ศีลธรรม - อำนาจ - ความรู้ - ความซื่อสัตย์ - การป้องกัน
	Brown	ความอดทน - ความมั่นคง
	Blue	สุขภาพ - ความเชื่อถือ - โศกพริบ - จงรักภักดี - ความเชื่อมนใจ - ความถูกต้อง
	Black	ความลึกซึ้ง - ความตาย - อำนาจ - พลัง - ความแรง - สิ่งชั่วร้าย - ความปรารถนา
	Aqua	การป้องกัน - สุขภาพ

ภาพที่ 16 สีที่สื่อความหมาย

ที่มา: วิวัฒน์ พรเฉลิมชัย, **สีและความหมายของสี**, เข้าถึงเมื่อ 20 มิถุนายน 2559, เข้าถึงได้จาก

<https://viwatj4ck.wordpress.com/123-2/>

1.4 ศึกษาข้อมูลรูปแบบเทคนิควิธีการสร้างสรรค์ผลงาน ค้นคว้าจากร้อย ผูก มัด รัต

ร้อย

2. **การสร้างภาพร่าง** ข้อมูลที่ได้จากการศึกษาค้นคว้า นำมาวิเคราะห์เพื่อกำหนดรูปแบบในการสร้างรูปทรงของงานตามความหมายในเชิงสัญลักษณ์ที่ต้องการแสดง ซึ่งเป็นแนวทางสำคัญในการสร้างสรรค์ แล้ววาดเส้นเป็นโครงสร้างของรูปสัญลักษณ์โดยยังไม่ใส่รายละเอียดข้างใน กำหนดเทคนิควิธีการและโครงสร้าง เพื่อให้แสดงออกถึงอารมณ์ความรู้สึกที่ต้องการ

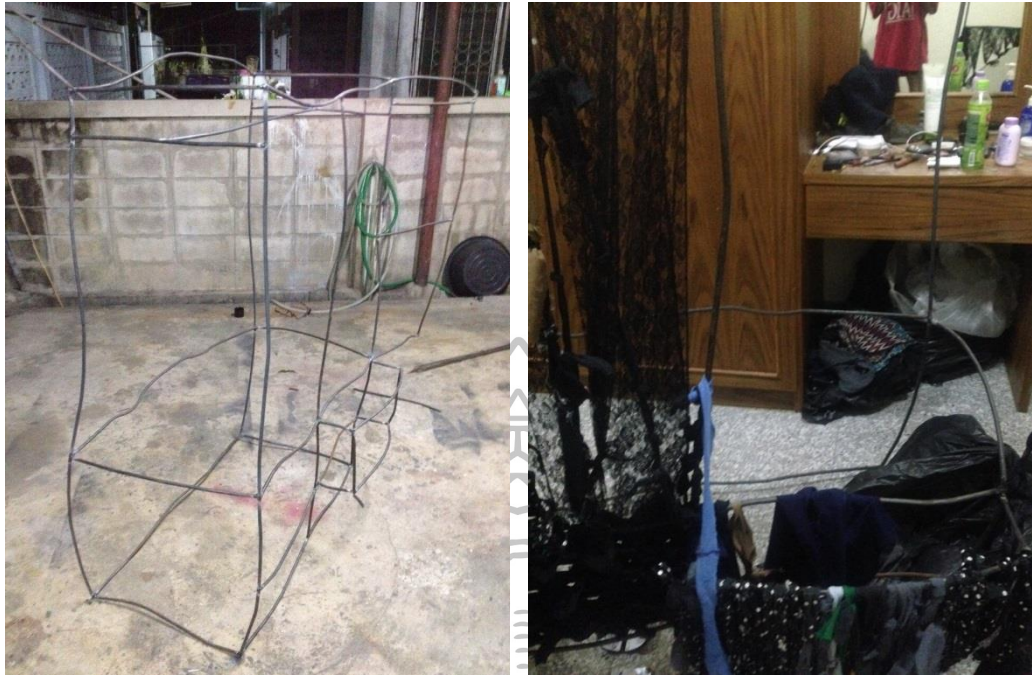

ภาพที่ 17 ภาพร่าง

3. **การสร้างสรรค์ผลงานจริง** จากการศึกษาค้นคว้าและกำหนดรูปทรงสัญลักษณ์ของในภาพร่าง แล้วจึงนำมาขยายเป็นผลงานจริง โดยอาศัยวิธีการสร้างสรรค์ที่มีลักษณะเฉพาะตนโดยการนำเสนอรูปแบบที่มีกรรมวิธีผูก มัด รัด ร้อย ผสมผสานกับวัตถุ วัสดุ และข้าวของเครื่องใช้ต่าง ๆ ที่มีลักษณะเฉพาะ ซึ่งสามารถให้อารมณ์ความรู้สึกและมีความหมายที่แตกต่างกัน โดยให้อารมณ์ความรู้สึกส่วนตนเป็นตัวกำหนดและควบคุมการแสดงออกในการสร้างรูปทรง เพื่อให้เกิดผลงานศิลปะไทยร่วมสมัยเทคนิคสื่อผสมที่มีรูปแบบเฉพาะตน

ภาพที่ 18 ขั้นตอนการสร้างสรรค์ผลงานจริง

ภาพที่ 19 ขั้นตอนการสร้างสรรค์ผลงานจริง

ทัศนธาตุที่ใช้ในการสร้างสรรค์

ในการสร้างสรรค์ผลงานศิลปะ ข้าพเจ้าได้ศึกษาความหมายของรูปแบบทรงสัญลักษณ์ ที่ จะสามารถใช้เป็นสื่อแสดงออก ได้มีการพัฒนารูปแบบของเทคนิควิธีการ ผูก มัด รัด ร้อย แบบ พื้นบ้านไทย ด้วยการนำวัตถุ วัสดุ ที่มีรูปแบบเฉพาะที่สามารถส่งผลต่ออารมณ์ความรู้สึก มา ผสมผสานกับความรู้สึกรักใคร่ และแสดงออกส่วนตนออกมาเป็นผลงานศิลปะรูปแบบสื่อผสม โดย กำหนดองค์ประกอบด้วยทัศนธาตุต่าง ๆ คือ

1. **รูปทรง (Form)** ในการสร้างสรรค์ผลงานของข้าพเจ้า เป็นรูปทรงที่ได้แนวความคิด จากรูปทรงของสิ่งของใกล้ตัวที่เรียบง่ายและมีความหมาย

ภาพที่ 20 การสร้างสรรค์ผลงานจริงหาความเป็นไปได้ของฟอร์ม

ภาพที่ 21 การสร้างสรรค์ผลงานจริงหาความเป็นไปได้ของฟอรัม

2. เส้น (Line) เป็นทัศนธาตุที่สำคัญเป็นตัวแสดงอารมณ์ความรู้สึกในผลงาน ที่นำมาใช้ คือ เส้นจากเทคนิควิธีการถักทอ มีเส้นดิ่งและเส้นนอนเป็นโครงสร้างมาจากกระบวนการทอผ้า ซึ่งได้นำมารองรับการถ่ายทอดอารมณ์ความรู้สึก ซึ่งสามารถแบ่งรูปแบบของเส้นตามอารมณ์ ความรู้สึก ได้เป็น 2 ลักษณะ คือ

2.1 รูปแบบของเส้นดิ่งและเส้นนอน ที่มีลักษณะของเส้นตรงขนาดเส้นเท่ากันดูเป็นระเบียบนั้น เกิดจากความประณีตบรรจง ซึ่งจะทำหน้าที่ร้อยรัดเส้นนอนที่เกิดจากวัตถุ วัสดุ ข้าวของเครื่องใช้ต่าง ๆ ที่ใส่เข้าไป เส้นนอนจะมีขนาดเส้นใหญ่เส้นเล็กแตกต่างกันไปขึ้นอยู่กับลักษณะพิเศษของวัตถุ วัสดุที่นำมาใช้

2.2 เส้นที่มีลักษณะคดโค้ง บิดเป็นเกลียว ดูวุ่นวายไร้ความเป็นระเบียบ ซึ่งเส้นทั้งหมดที่เกิดขึ้นนี้เป็นผลจากจุดมุ่งหมายที่จะแสดงภาวะของอารมณ์ความรู้สึกภายในจิตใจ

ภาพที่ 22 การสร้างสรรค์ผลงานจริงหาความเป็นไปได้ของเส้น

ภาพที่ 23 การสร้างสรรค์ผลงานจริงหาความเป็นไปได้ของเส้น

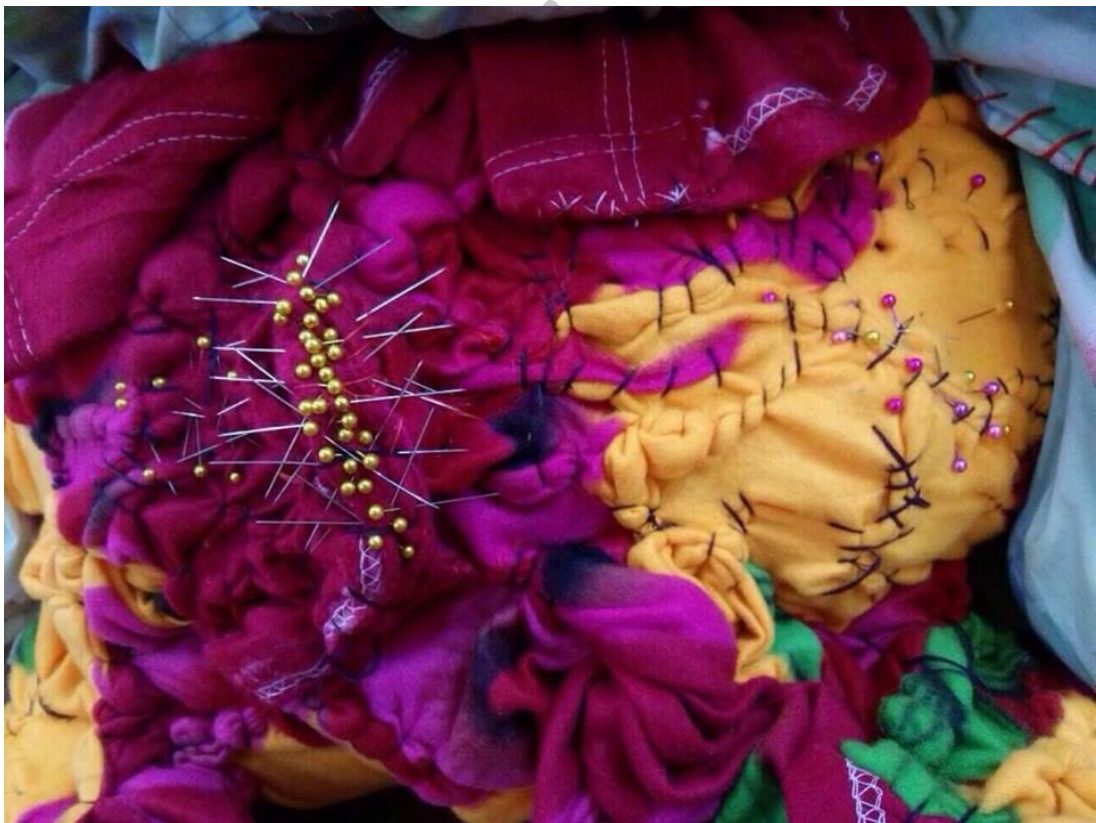
ภาพที่ 24 การสร้างสรรค์ผลงานจริงหาความเป็นไปได้ของเส้น

3. สีและน้ำหนักร (Colour, Tone) การกำหนดโครงสีในงานเกิดจากการเลือกสรร และความต้องการที่จะใช้สีและน้ำหนักที่มาจากตัววัตถุวัสดุเอง ในการกำหนดเป็นโครงสร้างสีสว่างอยู่เพียงเล็กน้อย แสดงเนื้อหาในเรื่องความรักอันบริสุทธิ์ อบอุ่น ความสุข ความผูกพัน และการกำหนดเป็นโครงสีทึบ แสดงเนื้อหาในเรื่องความทุกข์ การไว้อาลัย ความมืดมน สิ้นหวัง เลือกใช้วัสดุสีอ่อน ขาวเข้มหรือดำ และใช้การย้อมสีผ้าเพื่อช่วยให้ได้น้ำหนักตามสีที่ต้องการ

ภาพที่ 25 การสร้างสรรค์ผลงานจริงหาความเป็นไปได้ของน้ำหนักรและสี

4. **พื้นผิว (Texture)** ในผลงานมีลักษณะของพื้นผิวอยู่หลายลักษณะ อย่างแรก คือ พื้นผิวที่เกิดจากผิวของวัตถุ วัสดุ ที่มีลักษณะเฉพาะที่แตกต่างกัน เช่น ผิวที่แข็ง และหยาบจากวัสดุ วัตถุที่เป็นวัสดุจริงกับผิวที่นุ่มของผ้าที่มีผิวต่างกันไปตามชนิดของผ้า อย่างที่สอง คือ พื้นผิวขรุขระที่เกิดจากเทคนิควิธีการใช้เส้นเชือกเป็นตัวร้อย ผูก มัด รัด ร้อย ทำให้เกิดลักษณะอาการที่บีบรัดจนเกิด ดูร้อยรัดเส้นใยต่าง ๆ ทั่วทั้งรูปทรง

ภาพที่ 26 การสร้างสรรค์ผลงานจริงหาความเป็นไปได้ของพื้นผิว

5. ที่ว่าง (Space) ได้แก่ที่ว่างภายนอกที่เกิดขึ้นรอบ ๆ ผลงาน จึงเป็นผลมาจากโครงสร้างของรูปทรง และความลึกตันของที่ว่างภายในที่เกิดจากการประสานกันของทัศนธาตุ

ภาพที่ 27 การสร้างสรรค์ผลงานจริงหาความเป็นไปได้ของพื้นที่ว่าง

บทที่ 4

การสร้างสรรคและการพัฒนาผลงาน

การสร้างสรรคผลงานวิทยานิพนธ์ชุดนี้ เกี่ยวกับความทรงจำ ความผูกพันของตัวเจ้าของผลงานกับคนรัก รู้สึกหวงหาความรัก ความผูกพัน สายใยต่าง ๆ อันเนื่องจากสูญเสียคนรักไปอย่างกะทันหันด้วยอุบัติเหตุ สร้างความสะเทือนใจให้กับข้าพเจ้าเป็นอย่างมาก สิ่งที่หลงเหลือจึงมีแต่ความทรงจำ สิ่งของที่เจ้าของผลงานยังคงเก็บไว้ ผลงานชุดนี้เป็นการสร้างสรรคศิลปะที่มีการพัฒนาสืบเนื่องมาจากระยะก่อนวิทยานิพนธ์ เริ่มแรกการค้นคว้า ทดลอง ด้านความคิด รูปแบบ เทคนิค และวิธีการ แล้วนำมาสู่การสร้างสรรคผลงานโดยใช้เทคนิค ผูก มัด รัด ร้อย สิ่งของที่ยังหลงเหลืออยู่ ให้ความรู้สึกตอบสนองความรักความผูกพันที่อยู่ภายในจิตใจของข้าพเจ้า ผลงานชนิดใดก็ตามจำเป็นต้องมีการพัฒนาจากการวิเคราะห์แล้วแก้ไขข้อบกพร่อง ทั้งแนวความคิดและรูปแบบเพื่อให้ผลงานมีการพัฒนาอยู่เสมอ แนวทางการพัฒนาสามารถแบ่งเป็นช่วงระยะดังต่อไปนี้

การพัฒนาการสร้างสรรคและการพัฒนาผลงานก่อนวิทยานิพนธ์

ผลงานก่อนวิทยานิพนธ์ (ปีการศึกษาต้น 2557/ภาคต้น)

ปัญหาของการทำระยะก่อนวิทยานิพนธ์ในระยะที่ 1 ภาคต้น ปีการศึกษา พ.ศ. 2557 ในระยะเริ่มแรกของการสร้างสรรควิทยานิพนธ์นั้นข้าพเจ้าเป็นระยะที่เรียกได้ว่าเป็นระยะของ “การหาความเป็นไปได้ในการสร้างสรรคผลงาน” ภายใต้แนวความคิดเรื่อง ความทรงจำของข้าพเจ้ากับคนรัก รูปแบบของผลงานจึงเน้นไปในทางทดลองและค้นหาเทคนิคที่นำมาประยุกต์ให้เข้ากับแนวความคิด เช่น การเย็บผ้า การนำสิ่งของมาสร้างเป็นเรื่องราว ข้าพเจ้าพยายามค้นหาเทคนิคการสร้างสรรคผลงานที่มีลักษณะเฉพาะของตนให้ได้มากที่สุดที่จะตอบโจทยความต้องการทางด้านแนวความคิดและจะแสดงความเป็นตัวตนผ่านจินตนาการของข้าพเจ้า

ผลงาน 2 มิติ ปัญหาของการทำงานระยะของการหาความเป็นไปได้ในผลงาน 2 มิติ นั้น เนื่องจากเป็นระยะเริ่มต้นในการทำงานจึงมีปัญหาหลาย เนื้อหาที่จะแสดงออกในผลงานยังไม่ชัดเจน เกิดความสับสนในแนวความคิดของตัวข้าพเจ้าเอง สนใจในเรื่องของเทคนิคมากเกินไป ส่งผลให้รูปแบบของงานสื่อออกมาไม่ชัด เพราะทางด้านเทคนิคยังไม่มีความชำนาญ รายละเอียดของผลงานยังมีความผิดพลาดให้เห็นอยู่

ผลงาน 3 มิติ ปัญหาในผลงาน 3 มิติ เป็นการทดลองหาความเป็นไปได้เหมือนกับการสร้างสรรค์ ผลงาน 2 มิติ ที่เกิดจากปัญหาการไม่ชำนาญในเทคนิคที่นำมาใช้ในการสร้างสรรค์ ผลงาน ข้าพเจ้าจึงพยายามคิดค้นเทคนิคหรือวัสดุที่ตอบสนอง ผลทางความรู้สึกได้ตรงที่สุดนั่น คือ สิ่งของที่มีอยู่จริง ทั้งของตัวข้าพเจ้าและคนรักของข้าพเจ้าที่ได้เสียชีวิตไปแล้ว รายละเอียดและวัสดุที่นำมาใช้เป็นของจริง ๆ มีชิ้นเดียว ข้าพเจ้าจึงพยายามสร้างสรรค์มันออกมาให้ดีที่สุดเพราะมันเป็นสิ่งเดียวที่ยังหลงเหลือให้ข้าพเจ้าได้จดจำ โดยการนำเสื้อผ้ามา ตัด ฉีก มัด รัด และร้อย มันขึ้นมาใหม่ ระหว่างของคนรักกับของข้าพเจ้า ร้อยเรียงจนเป็นงานศิลปะขึ้นมา เพื่อตอบสนองความความรู้สึกของข้าพเจ้าให้ได้มากที่สุด

ภาพที่ 28 การสร้างสรรค์ผลงานจริงหาความเป็นไปได้ในรูปแบบภาพร่าง

ภาพที่ 29 การสร้างสรรค์ผลงานจิริงหาความเป็นไปได้ในรูปแบบภาพร่าง

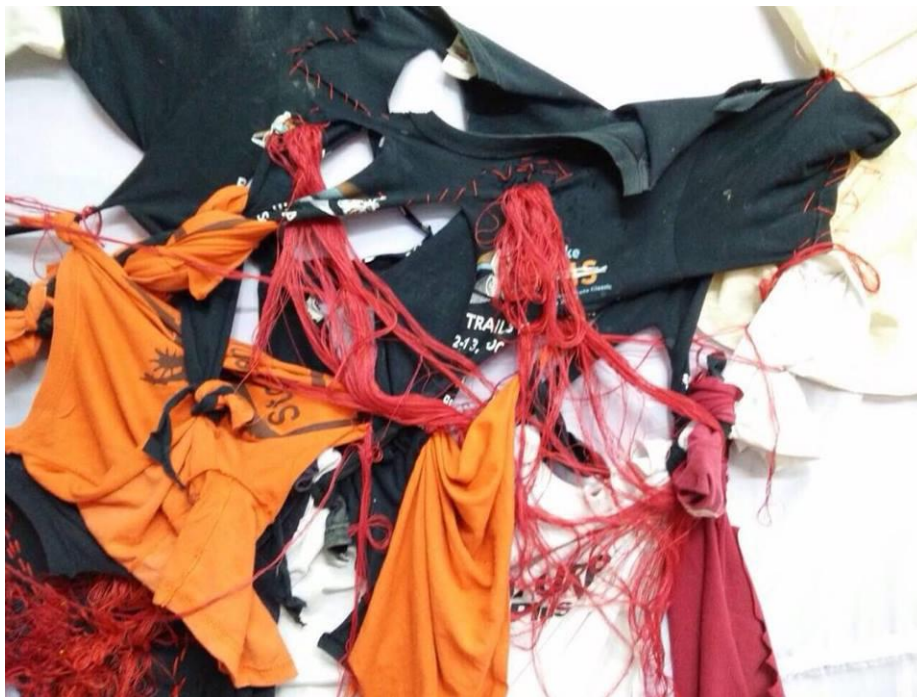
ภาพที่ 30 การสร้างสรรค์ผลงานจิริงหาความเป็นไปได้ในรูปแบบภาพร่าง

ภาพที่ 31 การสร้างสรรค์ผลงานจริงหาความเป็นไปได้ในงานสองมิติให้ลงตัว

ภาพที่ 32 นำผ้าปูที่นอน ผ้าห่ม มาสร้างเป็นรูปทรงของตุ๊กตาหมี

ภาพที่ 33 นำเสื้อผ้ามา ผูก มัด รัด ร้อย ให้เป็นพื่นผิว และได้อารมณ์ตามที่ต้องการจะสื่อ

การสร้างสรรค์ผลงานวิทยานิพนธ์

ในการสร้างสรรค์วิทยานิพนธ์ ผูก มัด รัด ร้อย ความทรงจำ ชุดนี้ ข้าพเจ้ายังแสดงออก เนื้อหาแนวความคิดเดิม เพียงแต่มีความชัดเจนขึ้นในด้านของรูปแบบ สัญลักษณ์ที่นำมาใช้ และความรู้สึกที่แสดงออก จากการวิเคราะห์การสร้างสรรค์ในช่วงระยะต่าง ๆ ของตัวข้าพเจ้า ข้าพเจ้าได้ ทำความเข้าใจและเรียบเรียง เพื่อค้นหาคำประกอบ เทคนิคที่ตรงตามความคิด และจินตนาการของตนเองให้ได้มากที่สุด โดยการรักษาข้อดีและตัดข้อเสียออกแล้ว

การสร้างสรรค์ผลงานวิทยานิพนธ์ ช่วงที่ 1

จากการปรับปรุงและแก้ไขผลงานจากช่วงระยะก่อนวิทยานิพนธ์ นำมาสู่ผลงาน วิทยานิพนธ์ ช่วงที่ข้าพเจ้าได้วิเคราะห์และนำมาปรับปรุงในผลงานช่วงนี้ ข้าพเจ้าเลือกเทคนิคที่คิดว่า ตอบสนองความคิดและการสร้างสรรค์ที่ชัดเจนที่สุด โดยการสร้างสรรค์ผลงานด้วยเทคนิค ผูก มัด รัด ร้อย การนำสิ่งของหรือข้าวของของคนรักข้าพเจ้าและข้าพเจ้ามาในลักษณะมัดรวมกันในการสร้างสรรค์ ผลงาน และเน้นไปที่การติดตั้งผลงานให้ดูลงตัวยิ่งขึ้น

ภาพที่ 34 รายละเอียดผลงาน ช่วงที่ 1
โดยการนำเสื้อผ้ามา ผูก มัด รัด ร้อย ให้เป็นกระเป่าเป้

ภาพที่ 35 รายละเอียดผลงาน ช่วงที่ 1
โดยการนำเสื้อผ้ามา ผูก มัด รัด ร้อย ให้เป็นกระเป่าเป้

ภาพที่ 36 รายละเอียดผลงาน ช่วงที่ 1

โดยการนำเสื่อผ้ามา ผูก มัด รัด ร้อย ให้เป็นเก้าอี้

ภาพที่ 37 รายละเอียดผลงาน ช่วงที่ 1

โดยการนำเสื้อผ้ามา ผูก มัด รัด ร้อย ให้เป็นกระเป่าเป้

ภาพที่ 38 ผลงานวิทยานิพนธ์ ช่วงที่ 1 “มุมมองฉันและเธอ”, วัสดุผสม, ผันแปรตามพื้นที่, 2559.

การสร้างสรรค์ผลงานวิทยานิพนธ์ ช่วงที่ 2

การสร้างสรรค์ผลงานช่วงนี้รูปแบบในการสร้างสรรค์คล้ายคลึงกับช่วงที่ 1 ด้วยการสรุปความคิดที่มีความหนักแน่น และชัดเจนจากสื่อภายในสภาพจิตใจของข้าพเจ้า ในการสร้างสรรค์ผลงานเป็นไปอย่างอิสระการประมวลความคิดที่ขึ้นปลดปล่อยความรู้สึกนึกคิดออกมาเป็นผลงานที่สมบูรณ์มากยิ่งขึ้น

ภาพที่ 39 รายละเอียดผลงาน ช่วงที่ 2

โดยการนำเสื้อผ้ามา ผูก มัด รััด ร้อย ให้เป็นตุ้เสื้อผ้า

ภาพที่ 40 รายละเอียดผลงาน ช่วงที่ 2

โดยการนำเสื่อผ้ามา ผูก มัด รัด ร้อย ให้เป็นกระจุก

ภาพที่ 41 รายละเอียดผลงาน ช่วงที่ 2
โดยการนำเสื้อผ้ามา ผูก มัด รัด ร้อย ให้เป็นร่ม

ภาพที่ 42 รายละเอียดผลงาน ช่วงที่ 2

โดยการนำเสื่อผ้ามา ผูก มัด รัด ร้อย ให้เป็นร่ม

ภาพที่ 43 รายละเอียดผลงาน ช่วงที่ 2

ภาพที่ 44 รายละเอียดผลงาน ช่วงที่ 2

โดยการนำเสื่อผ้ามา ผูก มัด รัด ร้อย และติดตั้งงานดูให้เหมาะสม

ภาพที่ 45 รายละเอียดผลงาน ช่วงที่ 2

โดยการนำเสื่อผ้ามา ผูก มัด รัด ร้อย ให้เป็นชุดแต่งงาน เพื่อสื่ออารมณ์ให้สะเทือนใจ

ภาพที่ 46 รายละเอียดผลงาน ช่วงที่ 2

โดยการนำเสื่อผ้ามา ผูก มัด รัด ร้อย ให้เป็นชุดแต่งงาน เพื่อสื่ออารมณ์ให้สะเทือนใจ

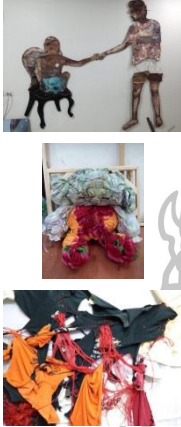

ภาพที่ 47 รายละเอียดผลงาน ช่วงที่ 2

โดยการนำเสื้อผ้ามา ผูก มัด รััด ร้อย ให้เป็นชุดแต่งงาน เพื่อสื่ออารมณ์ให้สะเทือนใจ

ภาพที่ 48 ผลงานวิทยานิพนธ์ ช่วงที่ 2 “ผูก มัด รััด ร้อย ความทรงจำ”, วัสดุผสม, ผันแปรตามพื้นที่, 2559

ตารางที่ 2 สรุปผลการสร้างสรรค์และการพัฒนาผลงาน

ระยะ	ผลงานก่อนวิทยานิพนธ์ (ภาคต้น 2557)	ผลงานวิทยานิพนธ์ ช่วงที่ 1	ผลงานวิทยานิพนธ์ ช่วงที่ 2
ภาพ ผลงาน			
เทคนิค	วัสดุผสม	วัสดุผสม	วัสดุผสม
จุดเด่น	การได้ทดลองหลาย ๆ เทคนิค	มีความชัดเจนขึ้นในด้านของรูปแบบ สัญลักษณ์ที่นำมาใช้ และความรู้สึกที่แสดงออก	ความคิดที่มีความหนักแน่น และชัดเจนจากสื่อภายในสภาพจิตใจของข้าพเจ้า
จุดด้อย	เนื้อหาที่จะแสดงออกในผลงานยังไม่ชัดเจน เกิดความสับสนในแนวความคิดของตัวเอง สนใจในเรื่องของเทคนิคมากเกินไป ส่งผลให้รูปแบบของงานสื่อออกมาไม่ชัด	การติดตั้งผลงานที่ยังขาดความลงตัว เนื่องจากในการสร้างสรรค์จะต้องคำนึงถึงบรรยากาศโดยรวมผลงานและพื้นที่ว่างที่ต้องจัดการ	การสร้างบรรยากาศโดยรวมในการจัดวาง ซึ่งผลงานมีการแปรผันไปตามพื้นที่ จึงยากต่อการจัดการ
การพัฒนา	ทางด้านเทคนิคที่ยังไม่ความชำนาญ และคิดค้นเทคนิคหรือวัสดุที่ตอบสนอง ผลทางความรู้สึก	ค้นหาองค์ประกอบและเทคนิคที่ตรงตามความคิด และจินตนาการของตนเองให้ได้มากที่สุด โดยการรักษาข้อดีและตัดข้อเสียออก	ในการสร้างสรรค์ผลงานเป็นไปอย่างอิสระการประมวลความคิดดีขึ้น ปลดปล่อยความรู้สึกนึกคิดออกมาเป็นผลงานที่สมบูรณ์มากยิ่งขึ้น

บทที่ 5

สรุป อภิปราย และข้อเสนอแนะในการสร้างสรรค์ผลงาน

สรุป

การสร้างสรรค์วิทยานิพนธ์ชุด “ผูก มัด รัด ร้อย ความทรงจำ” มีจุดเริ่มต้นที่มาจากความรู้สึกเบื้องลึกภายในจิตใจการสูญเสียบุคคลอันเป็นที่รักแสดงรูปแบบผ่านจินตนาการด้วยกระบวนการทางศิลปะ โดยการแสดงออกทางทัศนธาตุและองค์ประกอบทางศิลปะต่อเติม หรือตัดทอนทางรูปแบบ เพื่อถ่ายทอดความรู้สึกความรักความผูกพัน และความเจ็บปวดที่เกิดจากประสบการณ์ความทรงจำของตนเองที่วาดด้วยหรือเป็นเรื่องราวของความสัมพันธ์ระหว่างตัวข้าพเจ้าและคนรักการ แสดงออกถึงอารมณ์ความรู้สึกจากจิตใต้สำนึกของตนเอง ขณะสร้างสรรค์ผลงานและค้นหาสัญลักษณ์เทคนิคการสร้างสรรค์ผลงานที่มีลักษณะเฉพาะของตนเอง ศึกษาทดลองเทคนิคที่หลากหลายไม่ว่าจะเป็นการตัดเย็บผ้าการผูกผ้าการมัดแล้วนำมาประยุกต์ใช้ในการสร้างสรรค์ผลงานของตนเอง ตลอดระยะเวลาในการสร้างสรรค์ผลงานได้มีการค้นคว้าทดลองปรับเปลี่ยนความเป็นไปได้จนผลงานสมบูรณ์แสดงถึงการสร้างสรรค์ผลงานถ่ายทอดอารมณ์ของข้าพเจ้านำเสนอจนเป็นรูปร่างและถูกถ่ายทอดออกมาเป็นงานวิทยานิพนธ์ชุดนี้

ในการสร้างสรรค์ผลงานศิลปะชุดนี้ ทำให้ข้าพเจ้าสามารถที่จะสร้างสรรค์ผลงานศิลปะของข้าพเจ้าเองได้อย่างเป็นระบบเข้าใจปัญหาต่าง ๆ ว่าปัญหาเหล่านั้นจะสามารถแก้ไขได้โดยวิธีใดและการลำดับวิธีการผสมผสานระหว่างความคิดจินตนาการรูปแบบ และเนื้อหาข้อมูลจริงของผลงานไปด้วยกันได้ดีเกิดผลตามที่ต้องการสนองและตอบโจทย์ความคิดของตัวข้าพเจ้าเอง และได้ข้อคิดจากการสร้างสรรค์ผลงานที่จะนำไปพัฒนาให้ก้าวหน้าต่อไปในอนาคต

อภิปราย

ในการสร้างสรรค์ผลงานวิทยานิพนธ์ชุดนี้ ทำให้ข้าพเจ้าเข้าใจในวัตถุประสงค์ของการสร้างสรรค์ผลงานศิลปะมากยิ่งขึ้น ในการสร้างสรรค์ผลงานจะต้องเรียนรู้และทำความเข้าใจในข้อมูลต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการสร้างสรรค์ให้ดี ไม่ว่าจะเป็นจากประสบการณ์ตรง หรือทางตรงและทางอ้อมก็ตามจะต้องทำความเข้าใจอย่างถี่ถ้วน และสิ่งสำคัญอีกอย่างหนึ่งคือ การได้รับคำแนะนำจากเหล่าอาจารย์ที่หลอมรวมเป็นก่อเกิดเป็นองค์ความรู้ให้ได้มีพัฒนาตนเอง พัฒนาแนวความคิด และพัฒนาจิตใจให้ดียิ่งขึ้น ซึ่งข้าพเจ้าจะเก็บรวบรวมประสบการณ์ที่ได้จากภาควิชาและอาจารย์ทุกท่านนี้

ไว้ในจิตใจสำนึกตลอดไป และอย่างไรก็ดีหวังว่าเอกสารฉบับนี้คงสร้างประโยชน์ให้แก่ผู้ศึกษาและผู้ใฝ่หาความรู้ทางศิลปะบ้างพอสมควร

ข้อเสนอแนะ

1. ในการสร้างสรรค์ผลงานศิลปะจำเป็นต้องมีข้อมูลอ้างอิง ทั้งข้อมูลทางเอกสารที่ใช้ อ้างอิงหลักการและเหตุผล
2. เพิ่มความชำนาญทางด้านเทคนิคการรัด ผูก รัด ร้อยให้มากขึ้น
3. ค้นหาองค์ประกอบและเทคนิคที่ตรงตามความคิดและจินตนาการของตนเองให้มากขึ้น
4. อิทธิพลที่ได้จากงานศิลปกรรมควรจะศึกษาผลงานศิลปะทั้งรูปแบบการสร้างสรรค์ ผลงาน วิธีคิดให้หลายท่านมากกว่านี้ เพื่อความรู้และแนวคิดต่าง ๆ ที่หลายหลายมากขึ้น และยังจะได้นำมาพัฒนาในผลงานการสร้างสรรค์

รายการอ้างอิง

- ชลุด นิมเสมอ. **องค์ประกอบศิลป์ของศิลปะ = Composition of Art**. กรุงเทพฯ: อมรินทร์, 2553.
- ธรรมนาถ เจริญบุญ. **Grief and Bereavement เรียนรู้สู่ความสูญเสีย**. เข้าถึงเมื่อ 20 มิถุนายน 2559. เข้าถึงได้จาก http://www.healthtoday.net/thailand/mental/mental_115.html
- นภาพร อินทลี. **ไม่มีชื่อ**. เข้าถึงเมื่อ 2 กรกฎาคม 2559. เข้าถึงได้จาก http://www.thapra.lib.su.ac.th/thesis/showthesis_th.asp?id=0000008383
- ปราณี ปวีณชนา. **จิตวิทยากับหมอม้วนน้ำ: ทำอย่างไรเมื่อสูญเสียคนรัก**. เข้าถึงเมื่อ 14 กรกฎาคม 2559. เข้าถึงได้จาก http://www.prachachat.net/news_detail.php?newsid=1453535476
- มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. **การบำบัดด้วยศิลปะ**. เข้าถึงเมื่อ 14 กรกฎาคม 2559. เข้าถึงได้จาก <http://www.clinicdek.com/?p=370>
- โมนอย-พจน์ [นามแฝง]. **งานศิลปกรรมแห่งชาติ ครั้งที่ 58**. เข้าถึงเมื่อ 14 กรกฎาคม 2559. เข้าถึงได้จาก <http://www.oknation.net/blog/Bansuan/2012/09/07/entry-1>
- วไลลักษณ์ พุ่มพวง. **วิधिเผชิญกับความเศร้าเสียใจจากการสูญเสีย**. เข้าถึงเมื่อ 14 กรกฎาคม 2559. เข้าถึงได้จาก http://www.ns.mahidol.ac.th/english/th/ns_academic/56/01/sad_th.html
- วิวัฒน์ พรเฉลิมชัย. **สีและความหมายของสี**. เข้าถึงเมื่อ 20 มิถุนายน 2559. เข้าถึงได้จาก <https://vivatj4ck.wordpress.com/123-2/>
- หทัยรัตน์ มณีรัตน์. **เจดีย์ของแม่**. เข้าถึงเมื่อ 20 มิถุนายน 2559. เข้าถึงได้จาก http://www.thapra.lib.su.ac.th/thesis/showthesis_th.asp?id=0000002524
- JUDITH SCOTT. **JUDITH SCOTT (1943 - 2005)**. เข้าถึงเมื่อ 2 กรกฎาคม 2559. เข้าถึงได้จาก <http://judithandjoycescott.com/judith.shtml>
- L'art de la pelote de Judith Scott**. เข้าถึงเมื่อ 2 กรกฎาคม 2559. เข้าถึงได้จาก <http://www.laboiteverte.fr/lart-de-la-pelote-de-judith-scott/>
- Tuping [นามแฝง]. **บทความตี ๆ "ศิลปะเด็ก: ดอกไม้ในกำมือของผู้ใหญ่"**. เข้าถึงเมื่อ 19 กรกฎาคม 2559. เข้าถึงได้จาก http://tongsu-tuping.blogspot.com/2010/06/blog-post_15.html

ประวัติผู้วิจัย

ชื่อ – สกุล นางสาวพรรณธิชา เพชรรักษ์
 ที่อยู่ 12/2 หมู่ 1 ตำบลพลายวาส อำเภอกาญจนดิษฐ์ จังหวัดสุราษฎร์ธานี
 84160
 e-mail nuk_nik4@hotmail.com

ประวัติการศึกษา
 พ.ศ. 2545 โรงเรียนสุราษฎร์พิทยา
 พ.ศ. 2549 โรงเรียนไทยวิจิตรศิลป์
 พ.ศ. 2552 คณะจิตรกรรมประติมากรรมและภาพพิมพ์ มหาวิทยาลัยศิลปากร
 พ.ศ. 2558 ศิลปมหาบัณฑิต คณะจิตรกรรมประติมากรรมและภาพพิมพ์และ
 ศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร

ประวัติการแสดงผลงาน
 พ.ศ. 2556 ร่วมแสดงผลงาน Rockandroll Comeback

เกียรติประวัติ
 พ.ศ. 2554 เข้าร่วมโครงการค่ายเยาวชนอาสา ที่หมู่บ้านคลิตี้ล่าง กาญจนบุรี
 พ.ศ. 2555 นิทรรศการ “จิตรกรรมทิวทัศน์ 2555”
 Landscape Painting Exhibition 2011
 ณ หอศิลป์ คณะจิตรกรรมประติมากรรมและภาพพิมพ์
 มหาวิทยาลัยศิลปากร กรุงเทพฯ